

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

JournalpostID: 23/35667	Saksbehandler: May-Britt Pedersen Delbekk
Arkiv sakID: 23/3884	

Sak nr.		Dato
096/23	Formannskap	28.11.2023
010/23	Eldrerådet	04.12.2023
011/23	Fauske kommunale råd for personer med funksjonsnedsettelse	05.12.2023
	Fauske ungdomsråd	
	Kommunestyre	

Budsjett 2024 - Økonomi- og handlingsplan 2024-2027

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Strategisk innretning

- a. Fauske kommune har over år hatt et for høyt driftsnivå i forhold til inntektene. Kommunen er innmeldt i ROBEK. Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 er kommunens juridisk bindende tiltaksplan for å komme ut av ROBEK.
- b. I budsjett 2024 og økonomiplan 2024–2027 skal driftsnivået reduseres slik at inndekking av det akkumulerte underskuddet på 84 mill. kr. (iht. budsjett 2024 og prognoser for 2023) kan starte fra og med regnskapsåret 2026.
- c. For å lykkes med nødvendig omstilling legges prinsippene bak kommunaløkonomisk bærekraft (KØB) til grunn, jfr. vedtatt samfunnsplan. Alle politiske beslutninger i Fauske kommune skal vurderes opp mot konsekvensen beslutningen vil få for oppfyllelsen av kriteriene i KØB; netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond.
- d. Lånegjelden til investeringer på ca. 1,3 mrd. kr. kan ikke innfris på kort sikt. Kommunens fokus skal i økonomiplanperioden derfor være å skape balanse i driftsbudsjettet og positivt netto driftsresultat.
- e. I økonomiplanperioden 2026–2027 skal mindreforbruket benyttes til å redusere det opparbeidede underskuddet. Fra 2031 skal netto driftsresultat benyttes til å bygge opp disposisjonsfond.
- f. Ved utgangen av 2034 skal nivået på netto driftsresultat og disposisjonsfondet være i tråd med de finansielle måltallene i KØB.
- g. Netto driftsresultat skal fra 2035 bidra til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.

2. Økonomiplan 2024–2027

- a. Økonomiplanen 2024-2027 vedtas med de retningsgivende mål og premisser samt økonomiske drifts- og investeringsrammer som er nedfelt i forslag til økonomiplan for Fauske kommune.
- b. Som følge av innmeldingen i ROBEK må Fauske kommune fastsette en juridisk bindende tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. Budsjett 2024 og økonomiplanen 2024–2027 fastsettes som Fauske kommunes tiltaksplan. Tiltaksplanen omfatter også langtidsplanperioden 2028–2031. Fra 2028 og utover i neste langtidsplanperiode vedtas årsbudsjettene med et mindreforbruk på minst 20 mill. kr per år, inntil det akkumulerte merforbruket er dekket inn fullt ut.
- c. Økonomiplanen utgjør kommuneplanens handlingsdel. Under kapitlene til tjenesteområdene fremkommer ulike "oppdrag" som utgjør handlingsplanen knyttet til de vedtatte målene i kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplaner.

Oppdragene vedtas slik de fremkommer i dokumentet.

3. Finansielle måltall

- a. I 2034 skal netto driftsresultat være 5 %.
- b. Gjeldsgraden skal ikke økes i perioden 2024–2027. Det kan likevel tas opp lån der renter og avdrag betales av andre, og netto driftsresultat ikke påvirkes.
- c. Disposisjonsfond kan ikke bygges opp ettersom kommunen er i ROBEK, og måltallet er derfor 0 % i perioden 2024–2027. Det finansielle måltallet for disposisjonsfond endres dersom kommunen blir utmeldt fra ROBEK før 2027.

4. Budsjett 2024

- a. Budsjett 2024 for Fauske kommune vedtas med alle tiltak slik de foreligger.
- b. Budsjetttrammer for 2024 for Fauske kommune fastsettes som bindende for alle enheter, og skal ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter, etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
- c. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer innad på enhetsnivå i tjenesteområdene (f.eks. korrigerer mellom tjenester, fordeling av tiltak, mv.), så lenge sum bevilgninger nettodrift for hver enhet, jf. "Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd", ikke påvirkes.
- d. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer mellom tjenesteområdene og fellesområder for å fordele avsetninger til lønnsoppgjør, forsikringer, mv., så lenge sum bevilgninger drift netto for kommunen, "Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd", ikke påvirkes.
- e. Kommunedirektøren gis fullmakt til å øke kassakredittrammen til 300 mill. kr. ved behov for økt likviditet, etter godkjenning fra Statsforvalteren om kortsiktig lån.
- f. Budsjettet legger opp til at staten skal kompensere Fauske kommune for merkostnader knyttet til asylmottakene i kommunen. Det er noe usikkerhet knyttet til hvordan disse kostnadene vil fordele seg mellom kommunens enheter avhengig av alderssammensetning, behov og helsetilstand. Kostnadene og inntektene knyttet til asylmottak er budsjettet med et eget prosjektnummer. Kommunedirektøren gis fullmakt til å budsjettregulere kostnader og inntekter på prosjektet mellom alle kommunens enheter, så lenge "Sum bevilgninger drift, netto" totalt for kommunen jf. "Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd" ikke påvirkes.
- g. Skatt på inntekt og formue skrives ut etter høyest lovlige sats.
- h. For skatteåret 2024 skal det skrives ut eiendomsskatt for faste eiendommer i hele Fauske kommune, jf. lov om eidegdomsskatt til kommunane (esktl.) § 2 og § 3 første ledd, bokstav a. For eiendomsskatteåret 2024 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2024 være lik 1/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018–2021 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom.
  - i. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2024 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd. Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige boenheter for skatteåret 2024 er 4 promille, jf. esktl. § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.
  - ii. Bunnfradraget for alle selvstendige boenheter bortfalt fra 2021. Alle selvstendige boenheter skal i 2024 ha et bunnfradrag på kr 0,- som trekkes fra i takstgrunnlaget, jf. esktl. § 11 annet ledd.
  - iii. Det gis fritak for eiendomsskatt for bygninger som eies og drives av lag og foreninger og som benyttes til deres primærvirksomhet, jf. esktl. § 7 bokstav a. Drives det kommersiell virksomhet i hele eller deler av bygget/eiendommen betales eiendomsskatt for den del der kommersiell drift skjer.

- iv. Eiendomsskatten kan skrives ut i to eller tolv terminer, jf. esktl. § 25 første ledd. For eiendomsskatt utskrevet i to terminer forfaller første termin til betaling 31. mars og andre termin til betaling 30. september. Eiendomsskatt utskrevet i tolv terminer forfaller månedlig.
- v. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Fauske kommune av 22.5.2014 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2024, jf. esktl. § 10. Iht. esktl. § 8 A-2 første ledd annet punktum skal skattegrunnlaget for bolig og fritidsbolig settes til verdien av eiendommen multiplisert med 0,7.
- vi. Takstene fastsatt med virkning for skatteåret 2015 skal, jf. esktl. § 8 A-3, gjelde i 10 år med mindre kommunestyret, i særskilte tilfeller, vedtar at taksering skal skje tidligere eller senere enn dette, eventuelt fatter vedtak om kontorjustering, jf. esktl. § 8 A-4.

5. Politiske godtgjørelser og avlønning

- i. Lønn til ordfører iht. godtgjørelsesreglement.
- ii. Lønn til varaordfører iht. godtgjørelsesreglement.
- iii. Godtgjørelse for politisk møtevirksomhet iht. godtgjørelsesreglement.

6. Næringsfondet

For 2024 fordeles næringsfondet slik:

Beløp i 1000 kr

Budsjett næringsfond	2024
Konsesjonsavgift	5 700
Bruk av fond	950
Sum finansiering	6 650
Fauna KF	2 700
Tilskudd næringsutvikling	700
Tilskudd Fauske næringsforum	300
Prosjekt Fauske 2035	500
Prosjektstilling kommunikasjonsrådgiver	300
Prosjekt Reiseliv Fauske promotering	300
Infrastrukturelle tiltak (Bredbånd m.v.)	450
Prosjekt Sjunkehatten Folkehøgskole	100
Egenkapital Sjunkehatten Folkehøgskole	500
Prosjektstilling Næringsutvikler Fauna	400
Avsatt til arrangement 2024	400
Sum bruk	6 650

7. Investeringer

Investeringsplanen for 2024 vedtas slik den foreligger. Den samlede lånerammen er 56,4 mill. kr. Dette gjelder investeringslån 6,4 mill. kr. og lån til VA-investeringer 10 mill. kr. Lånene gis løpetid i samsvar med kommunelovens bestemmelser i § 50. I budsjett og økonomiplan er avdragstid satt til inntil 40 år. I tillegg kommer nye formidlingslån fra Husbanken på 40 mill. kr. Låneopptak må godkjennes av Statsforvalteren.

Investeringer og låneopptak er fordelt slik:

Investeringsprosjekter	2024
1998: Nytt oppdatert biblioteksystem	238
2004: Skifte ut gamle energikrevende gatelys til LED-armaturer	1 875
2014: Energieffektivisering Fauskebadet	1 250
2035: Nytt fortau Erikstadveien	400
2076: Tvungen oppgradering av sak- og arkivsystem	269
2082: Tvungen oppgradering av regnskapsprogram	350
2087: Tilrettelegge for å kunne tilby plass til rettighetsbarn i Sulitjelma barnehage	175
2115: Energieffektivisering formålsbygg Helsetunet	1 706
2119: Digitalisering av kommunens byggesak-/eiendomsarkiv	823
IT-Investeringer utstyr	750
SUM	7 836
Momskompensasjon investeringsprosjekter	-1 403
Lånebehov for investeringsprosjekter	6 433

Selvkostinvesteringer	2024
2039: Utskifting hovedvannledning Vollgata	2 500
2040: Utskifting hovedavløp Vollgata	3 000
2041: Sammenkobling Fauske og Valnesfjord vannverk	3 750
2043: Materiellanskaffelse - Kjøretøy	750
SUM	10 000
Lånebehov selvkostinvesteringer	10 000

Formidlingslån Husbanken	2024
Sum formidlingslån fra Husbanken	40 000
Lånebehov formidlingslån fra husbanken	40 000

8. Betalingsregulativ 2024

Kommunedirektørens forslag til betalingsregulativ 2024 vedtas som det foreligger vedlagt.

Formannskap 28.11.2023:

Behandling:

Nils-Christian Steinbakk (AP) fremmet på vegne av AP, SP og SV følgende forslag:

Bolyst, trivsel og befolkningsvekst - trygg økonomisk styring - en offensiv og strategisk næringspolitikk.

Fauske - en attraktiv kommune med 10 000 innbyggere i 2027

De siste årene har Fauske kommune opplevd en tendens til fraflytting og derav reduserte statlige overføringer. Det er ingen selvfølge at folk ønsker å bli værende i vår kommune og det er ingen selvfølge at nye mennesker ønsker å flytte hit. Ved utgangen av tredje kvartal opplever vi imidlertid at folketallet stiger, blant annet på grunn av bosetting av flyktninger. Kommunestyret skal gjennom politisk styring stimulere til bolyst, trivsel og befolkningsvekst.

Oppsummert kan vi si at jobb nummer en er å skape nye arbeidsplasser og tilrettelegge for gode rammebetingelser for eksisterende næringsliv. Det må også være ledige boliger og tomter for selvbygging, tilgjengelig barnehageplass, et godt SFO-tilbud og gode skoler i nærmiljøet. I tillegg skal innbyggerne med behov for helse og omsorgstjenester oppleve å få disse levert slik de har krav på.

Kommunestyret ønsker å stimulere til tilflytting av ungdom og småbarnsforeldre gjennom ulike

politiske virkemidler, med mål om å runde 10 000 innbyggere innen utgangen av 2027. Alle som kommer hit, skal føle seg trygge og godt ivaretatt. Flyktninger skal tas godt imot og raskt bli integrert i samfunnet.

Styrking av samarbeidet mellom kommunen og frivilligheten skal bidra til å skape møteplasser og aktivitetspark på tvers av generasjoner som stimulerer til trivsel og bolyst. Det er menneskene som bor her som skaper verdiene i vårt samfunn og gjennom økt verdiskaping vil grunnlaget for velferd og gode tjenester bli bedre.

Kommunen skal spille på lag med våre innbyggere og lytte til hva som er viktig, for at flest mulig skal trives og leve gode liv. Gjennom hele livet.

Fauske – en kommune med gode forutsetninger og mange muligheter

Fauske har potensiale til å bli en fantastisk kommune å leve i, med nærhet til natur, fjord og fjell. Kommunen har et rikt kulturliv og et aktivt idrettsmiljø. Vi har også videregående skole med potensiale for nye tilbud. Frivilligheten er mangfoldig og skaper trivsel og aktivitet.

Den geografiske plasseringen midt på E6, gjør Fauske til et nasjonalt og regionalt knutepunkt, med marmorbyen i midten, gruvebyen i øst og Valnesfjord i vest. Sammen med den korte veien til fylkeshovedstaden, utgjør dette en kraft som kan løfte innbyggerne, næringslivet og Fauske kommune inn i en ny tid. Da må vi forstå den unike posisjonen Fauske befinner seg i, se mulighetene, samarbeide, ta initiativ og tørre å satse. Slik skal vi gjøre Fauske til en attraktiv kommune å både bo i og flytte til. Samtidig skal vi være en foretrukket destinasjon for ny bærekraftig næringsutvikling og industrietableringer.

Vi har alle forutsetninger for å lykkes. Ny gruvedrift og andre kraftforedlende industrietableringer i vår kommune vil være en prioritert oppgave. Vi har kraft, infrastruktur, industri-kai og god kompetanse. Vi må samarbeide, jobbe strategisk og prioritere. Dette skal løfte Fauske fremover.

I vår kommune skal alle bli sett, uansett forutsetninger eller hvor du bor. Vi skal planlegge for vekst og utbygging av boliger og næringsområder, infrastruktur og kommunale tjenester i ulike deler av kommunen.

Kommunestyret ønsker god dialog med kommunedirektøren og tillitsvalgte for å finne best mulig løsninger for kommunen vår. Fauske kommune skal kjennetegnes av åpne og gode prosesser, godt samarbeid og optimisme.

Trygg økonomisk styring

Kommunestyret konstaterer at kommunens økonomiske situasjon fortsatt er utfordrende og at det også i 2024 må settes søkelys på god økonomistyring, bedre internkontroll og gode tjenester.

Selv i utfordrende økonomiske tider må vi føre en ansvarlig politikk som skal ivareta innbyggerne på en best mulig måte innenfor de ressursene vi rår over.

Kommunestyret vil i budsjettet for 2024 prioritere å styrke skolene, ved å tilføre ressurser for å skape en trygg og god læringsarena for både elever og ansatte. Videre skal vi få fart på arbeidet med å utforme fremtidens eldreomsorg og ha en tydelig og strategisk næringspolitikk. God økonomistyring er et viktig virkemiddel for å oppnå gode tjenester og en ønsket utvikling. Det er et faktum at Fauske kommune har svært gode inntekter, som i 2023/2024 for første gang vil runde godt over en milliard kroner. Regnskapene for 2021, 2022 og 2023 viser at inntektene har vært betydelig høyere enn budsjettet. Trygg økonomisk styring vil være avgjørende for å gi kommunen større handlingsrom i årene som kommer og legge et godt grunnlag for å skape en trygg og god kommune å bo i for alle.

En ansvarlig økonomisk styring handler også om verdibevaring av kommunale formålsbygg.

Kommunedirektøren bes fremlegge en sak med strategi for hvordan dette kan gjøres, herunder utfarbeide en oversikt over vedlikeholdsetterslepet/vedlikeholdsplan på alle kommunale bygg.

Fritak eiendomsskatt for nybygg avvikles ikke og kommunestyret vi i løpet av 2024 få en sak til behandling hvor eiendomsskatten som helhet skal vurderes. Det er igangsatt et arbeid med retaksering av alle eiendommer i kommunen og økningen fra 2025 som er foreslått i økonomiplanen fra 2025 vil det ikke være aktuelt å være med på.

Kommunestyret har mål om å være en aktiv og konstruktiv eier og videreføre eierskapet i SKS AS og ISE AS

En lik og rettferdig velferd

Fauske kommune skal ha en velferd som gir like muligheter for alle innbyggere. Det skal føles trygt å bo i vår kommune. Velferdstjenestene til innbyggerne skal styres gjennom demokratiske prosesser, med tilgjengelighet, samhandling og åpenhet.

Velferden er ekstra viktig som et virkemiddel for å skape likestilling og minske forskjeller i samfunnet. Velferdstjenester og formålsbygg skal ikke konkurranseutsettes og kommunestyret mener dette løses best gjennom et sterkt felles eierskap.

Innbyggerne skal møtes med åpne dører og kommunestyret ber kommunedirektøren utrede gode ordninger, hvor innbyggerne skal kunne henvende seg til kommunen for å få brukerstøtte og service på en god og inkluderende måte. Eldrerådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse skal tas med i dette arbeidet.

En trygg og god oppvekst

En god oppvekst varer hele livet. Skal vi gi alle våre barn og unge i Fauske like muligheter til å leve gode liv, må vi gi alle en trygg og god oppvekst. Uavhengig av behov, sosial bakgrunn eller hvor i kommunen man bor, skal man være sikker på at det er tilgjengelig barnehageplass, en god skole, meningsfulle fritidsaktiviteter, en åpen, trygg og inkluderende ungdomsklubb, et godt nabolag og trygge voksenpersoner til å ta vare på oss. Kommunestyret vil sørge for at alle barn og unge i kommunen vår blir møtt av et felleskap som stiller opp for dem, slik at de kan se tilbake på Fauske som en trygg og god kommune å vokse opp i.

Hvert barn skal gis individuelle muligheter til å lykkes i skolen. Skolen skal være en arena der inkluderende felleskap utvikles. Felleskap fremmer helse, trivsel og læring for alle og gir barna gode forutsetninger for voksenlivet. Arbeidet med laget rundt barnet og tidlig innsats skal fortsatt være i fokus. Forebyggende arbeid er god investering for bedre folkehelse og lavere kostnader på sikt.

For å lykkes må vi ha et trygt opplæringsmiljø, riktig utstyr og nok ansatte med riktig utdanning og kompetanse. I Fauske kommune skal hver enkelt elev oppleve følelsen av å bli sett som individ og av tilhørighet. Vi vil ha en skole der både elever og ansatte føler seg trygge og ivaretatte. Dette er en investering for både nåtid og fremtid.

Kommunestyret skal sørge for at alle barn har mulighet til lek, aktiviteter og læring før og etter skoletid. Vårt mål er at foreldrebetalingen i skolefritidsordningen for 1. – 4. klassingene skal halveres. Stortingets vedtak om gratis kjernetid for 1. og 2. klassinger har medført en betydelig reduksjon i foreldrebetalingen. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede kostnader ved redusert foreldrebetaling i SFO gjeldende fra 1. august 2024 og kommunestyret vedtar at satsen på skolefrie dager halveres fra 01.01.24. Som en konsekvens av dette fastsettes følgende nye satser i betalingsregulativet for SFO (3.2). a) Sats 0 settes til kr. 0,- for 1. og 2.

trinn. e) Sats 4 settes til kr. 200. F) Sats 5 settes til kr. 800,-. Kommunestyret ber kommunedirektøren endre betalingsregulativet i overenstemmelse med dette.

For at Fauske skal være attraktiv for småbarnsforeldre må vi kunne tilby barnehageplass til alle som har behov for det. Det første tilflyttere med små barn spør om er hvordan barnehagedekningen er. Hvis Fauske kommune gjør det billigere for småbarnsforeldre å bo i vår kommune, vil dette føre til at flere vil bosette seg her. Regjeringens forslag til statsbudsjett har i seg en reduksjon i foreldrebetalingen i barnehage med kr. 1000,- pr. måned, gjeldende fra 1. august 2024. Kommunestyret har som mål å tilby løpende barnehageopptak og ber kommunedirektøren utrede dette..

Selv om Fauske kommune er sertifisert som trafikksikker kommune, gjenstår det flere utsatte strekninger hvor det må utbygges gang- og sykkelvei. Vi vil påse at kommunens planverk på dette området følges opp og at nye prosjekter kommer til. Her vil fylkeskommunen, trygg trafikk, FAU-ene og nærmiljøutvalgene være viktige samarbeidspartnere. Gateløys skal være tente, også på natten. I tillegg avsettes det midler, slik at defekte gateløys kan byttes.

Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak som skal kartlegge trafikkfarlige strekninger i kommunen, hvor det er behov for fortau eller gang og sykkelvei. Det er i en slik sak ønskelig at det vurderes muligheter for å forskuttere reguleringsprosesser, også der hvor staten eller fylkeskommunen har ansvaret. I tillegg må det utøves påtrykk mot sentrale og regionale myndigheter for at trafikkfarlige strekninger i vår kommune prioriteres.

Trygghet og verdighet – fremtidens eldreomsorg i Fauske kommune

Eldreomsorgen skal ta utgangspunkt i hvert enkelt individ, og omsorgen skal være trygg, respektfull og tilpasses brukerens behov.

Befolkningsutviklingen i vår kommune, med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder, vil gi store utfordringer i årene som kommer. Det må satses på kvalitet, samtidig som det vil være av avgjørende betydning at vi organiserer tjenesten på en måte som gjør oss til en attraktiv arbeidsgiver. Dette betyr at kommunestyret ser det som en prioritert oppgave å satse på eldreomsorgen.

De viktigste satsingsområdene vil være kvalitet i tjenesten, en fremtidsrettet demensomsorg, nok ansatte, nye bygg, teknologi, samt trygg og god ledelse, med myndiggjorte medarbeidere. «Rett person på rett plass» på alle nivå i kommunen må gjennomføres.

Kommunestyret viser til at behovet for sykehjemsplasser, avlastning, rehabilitering, korttidsplasser og hjemmebaserte tjenester er stor slik situasjonen er i dag og mye av dette er tjenester som innbyggerne har lovmessig krav på.

Tilgangen på sykehjemsplasser er for lav, med en dekningsgrad på kun 13%, og vi ser betydelige og økende overliggerdøgn på sykehus de siste årene. Korttidsplasser holdes delvis opptatt av brukere som venter på å få langtidsplass, og kommunens mulighet for å tilby rullerende avlastning og fortløpende rehabilitering påvirkes også av dette. I tillegg er situasjonen i mange hjem svært krevende, med lang ventetid på ulike tjenester og slitne pårørende som konsekvens. Behovene de eldre har i ulike faser av livet må kartlegges og det må jobbes systematisk med forebyggende arbeid blant eldre, for å gjøre de i stand til å kunne bo hjemme så lenge de kan. Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak hvor helsetjenesten innfører helsestasjon for eldre.

Det må øremerkes midler til å få fortdag i prosessen med planlegging og iverksetting av bygging av både omsorgsboliger, heldøgns bemannede boliger og flere institusjonsplasser. Det foreslås å søke eksterne prosjektmidler slik at det kan opprettes en prosjektlederstilling for dette arbeidet, som også skal være en støtte i arbeidet med demografisk tilpasning og for gjennomføring av de andre ulike delene i helse- og omsorgsplanen. Kommunestyret prioriterer

dette og stillingen utlyses snarest.

Husbanken yter et betydelig investeringstilskudd for å stimulere kommunene til å fornye og øke tilbudet av plasser i sykehjem og omsorgsboliger for personer som har behov for helse- og omsorgstjenester. Kommunestyret vil være en garantist for at det i samarbeid med administrativ ledelse, tillitsvalgte, frivilligheten og husbankens virkemidler igangsettes en storstilt satsing med å planlegge, dimensjonere og bygge fremtidens eldreomsorg i Fauske kommune. Kommunedirektøren bes følge opp vedtatt kommuneplan helse og omsorg og fremlegge et handlingsprogram for tydelig fremdrift i 2024.

Helse- og omsorgssektoren er fortsatt i omorganisering, der det over år har vært nødvendig med nedtrekk i bemanningen, noe som i dag preger arbeidshverdagen. Kommunestyret vil derfor omfordele ressurser for å øke den generelle grunnbemanningen innenfor pleie- og omsorg. Dette vil gi en mer stabil og forutsigbar arbeidshverdag, sikre at det er kompetanse i tjenestene til enhver tid, samt redusere kostnader ved mindre innleie og bruk av overtid. Det er ikke nok å utrede økt grunnbemanning, tjenestene må styrkes der det er mest nødvendig i årene som kommer.

Vi må også gjøre det mer attraktivt å søke jobb i Fauske kommune ved å lyse ut stillinger i henhold til vedtak fattet i lønns-politisk plan i 2020, der minimumsstørrelsen skal være 80% stilling. Videre må det på plass en kompetanseplan som synliggjør både hvilke yrkesgrupper og videreutdanninger vi har, hva vi mangler nå og hva vi kommer til å mangle i takt med den forventede demografiutviklingen fremover.

Like viktig som å rekruttere er det å beholde den kompetansen vi allerede har i kommunen, der mange har lang fartstid og besitter både formell kunnskap og viktig erfaringsbasert kjennskap til ulike forhold. Et av tiltakene som bør utredes er avgiftsfri parkering for de ansatte i turnus; et lite, men viktig signal om at de ansatte settes pris på. Det bør også ses på om dagens lederstruktur er formålstjenlig, med særlig søkelys på at dersom avdelingsledere skal ha reell mulighet til å følge opp sine ansatte og samtidig delta i utviklingen av organisasjonen, så kan ikke den enkelte leder ha ansvar for et altfor stort antall ansatte.

Samlet vil dette gi et kvalitativt bedre tilbud til våre innbyggere og en mer stabil hverdag for de ansatte. Samtidig vil det kunne medføre reduserte kostnader ved innleie og bruk av overtid. For kommunestyret er det helt grunnleggende at egen arbeidskraft skal prioriteres, foran å leie inn fra vikarbyrå.

Legetjenesten representerer en trygghet for å få medisinsk hjelp når vi trenger det. Fastlegeordningen må opprettholdes og dagens struktur på tjenesten videreføres slik vi kjenner den. Kommunestyret vil strekke seg langt for å beholde og rekruttere fastleger, slik at tjenesten stabiliseres og pasientene føler seg ivaretatt. Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere ulike tiltak for å sikre en langsiktig, stabil, god og robust legetjeneste i kommunen.

Omsorg og utvikling for de som særskilt trenger det

Fauske kommune har et mål om at vi skal være en kommune der alle kjenner seg verdsatt. Innbyggere med fysiske, psykiske eller kognitive funksjonsnedsettelse, skal kunne leve gode liv ut fra sine forutsetninger og behov. Når en innbygger trenger hjelp, skal man bli møtt av ansatte med rett kompetanse. Dette skaper trygghet både for brukeren og for ansatte i tjenesten og bidrar til at alle kan leve gode liv. De som står utenfor arbeidslivet eller har behov for opplæring skal, i samarbeid med NAV, få den bistanden de har behov for, slik at de kan få seg jobb og oppleve mestring av eget liv.

Fauske kommune har et stort ansvar for personer med rus- og/eller psykiske problemer, et ansvar som følger av blant annet helse- og omsorgstjenesteloven. Tjenestene må samarbeide godt fordi mennesker med komplekse problemer trenger et koordinert og sammenhengende tilbud. For å hindre svikt i kvalitet og tjenester til brukere som har behov for bistand fra rus- og

psykisk helsetjeneste, skal denne dimensjoneres i henhold til nasjonale føringer og veiledninger.

Det må settes søkelys på det forebyggende arbeidet for å motvirke sosiale forskjeller og se til at vi har gode lavterskeltilbud til rusforebygging og ettervern. Også for denne gruppen er det behov for tilrettelagte boliger og dette må ses i sammenheng med å benytte virkemidler som er tilgjengelig i husbanken.

BPA ordningen skal tilpasses den enkeltes behov og kan være våre offentlig og privat. Fauske kommune skal være en inkluderende kommune og skal tilpasse seg FN konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Kultur, idrett og fritidstilbud skal gjøre Fauske attraktiv

Kulturen beskrives ofte som limet i samfunnet og Fauske har mye å være stolt av når det gjelder kultur og fritidsaktiviteter.

Vi har velpreparerte skiløyper, alpinanlegg, idrettshaller, fotballhall, kunstgressbaner og gymsaler. Dette gir våre innbyggere gode muligheter til å drive med idrett og gjennom dette ta vare på egen helse.

Kulturskolen må imidlertid gis bedre rammebetingelser, slik at det å drive med sang, musikk, kunst og teater blir tilgjengelig for alle som interesserer seg for dette. Vi vil se på om det kan være mulig å flytte dette tilbudet inn i skolene, for å øke tilgjengelighet og rekruttering. Det er denne viktige delen av kulturen ikke har en arena å vise seg frem på er et savn. Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere en slik løsning og at reduksjon i foreldrebetalingen utredes.

Tilgangen til, og bruken av kommunale anlegg skal være gratis for barn og unge, og naturen skal være tilgjengelig og skal kunne benyttes uten at man må betale for det. Dette må ses i sammenheng med evaluering av parkeringsordningen. Kommunestyret ber kommunedirektøren se til at vintervedlikehold av vei til Klungset-stua sees i sammenheng med mulig fremtidige reduserte kostnader knyttet til SKS hallen. Vintervedlikehold utføres innenfor rammen av kr. 150 000,-.

Alle ungdommer må føle seg ivaretatt og ha gode møteplasser, også de som ikke deltar på aktiviteter lag og foreninger tilbyr. Ungdomsklubben har fått fine lokaler i sentrum og vi ønsker at alle ungdomsklubbene i kommunen skal være en tilgjengelig og trygg møteplass. Bassengene er populære anlegg, som må være tilgjengelig flere dager i uken, også på sommeren og på skolefrie dager.

Kultur er sosialt, det skaper glede og det er vesentlig for at folk skal trives og ha noe å holde på med.

Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak som omhandler muligheter for åpen ungdomsklubb og åpent basseng i sommerferien.

Kommunestyret viser til sitt vedtak i sak 077/21 hvor tap av treningslokale til pistolklubben skal kompenseres med inntil kr. 800 000,- Kommunestyret ber kommunedirektøren gå i dialog med klubben, slik at prosjektet i Ågiffjell ikke stopper opp. Det avsettes inntil kr. 300 000,- i 2024 til dette og resterende beløp utbetales i 2025.

Frivillighet

Frivilligheten i Fauske er uvurderlig og gjør en stor forskjell for mange, spesielt for barn, unge, ensomme og eldre. Kommunestyret er stolte over den jobben som legges ned av frivillige og det

er viktig at denne dugnadsånden settes pris på. Arbeidet som frivillige lag, foreninger og organisasjoner gjør i vår kommune kan gjenspeiles i ca 265 årsverk og er verdsatt til mellom 160 – 170 millioner kroner pr år. Menneskene bak innehar variert og høy kompetanse og sparer samfunnet for store beløp hvert eneste år. Vi vil derfor bygge opp under frivilligheten og etablere et tettere samarbeid, blant annet gjennom å øke engasjementet i frivillisentralen.

Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak hvor muligheten for å styrke frivillisentralen ved hjelp av eksterne midler utredes.

De ansatte er velferden – Fauske kommune som arbeidsgiver

Fauske kommune skal være en god arbeidsgiver der hver enkelt ansatt føler seg trygg og verdsatt på jobb. De som jobber i vår kommune og som leverer velferdstjenester til kommunens innbyggere, tidlig og sent, er grunnmuren i vårt lokalsamfunn.

Vi vil sørge for at ansatte skal være delaktige og få en reell mulighet til å bruke sin medbestemmelsesrett på sin arbeidsplass og i sitt arbeidsliv.

Å rekruttere personell til ulike områder er både en nasjonal og lokal utfordring, særlig innenfor helse- og omsorgssektoren. Vi må derfor legge til rette for at Fauske kommune skal være et arbeidssted man søker seg til, trives og der man ønsker å bli værende. For å forbedre vilkårene for det viktige personalet, skal vi samarbeide med fagbevegelsen og hele organisasjonen for å kartlegge hvilke behov og utfordringer ansatte opplever.

Kommunestyret ber kommunedirektøren fortsette arbeidet med en funksjonell og kvalitetsmessig organisering av kommunen, med et fremtidsrettet og riktig ledernivå. I tillegg er det viktig at vi har et velfungerende avvikshåndteringssystem, som skal avdekke avvik i tjenestene med mål om kvalitetsforbedring.

Økt grunnbemanning innenfor skole og eldreomsorg - heltidskultur

Fauske kommune brukte ca 60 millioner kroner på vikarutgifter både i 2021 og 2022. Denne utgiften har over år vært altfor høyt. Det vi ser på flere områder er at antallet faste stillinger går ned, samtidig som vikarutgiftene går opp. Forenklet kan man si at man flytter utgiften på en tjeneste fra ordinære lønnskostnader over på vikarbudsjettet. Dersom disse viktige tjenestene i stor grad driftes ved hjelp av vikarer vet vi at det påvirker kvaliteten, i tillegg til at risikoen for avvik og svikt øker. Dette kan ikke vedvare og det må tas grep.

Kommunestyret har som mål å øke grunnbemanningen i skole, barnehage og helse- og omsorg, herunder hjemmebaserte tjenester, heldøgns omsorg, rus og psykiatritjenesten og miljø- og habiliteringstjenesten. Hvis grunnbemanningen øker, kan samtidig terskelen for å hente inn vikar heves.

Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede økt grunnbemanning innenfor helse- og omsorgstjenesten, på samme måte som vi nå ser innenfor skole og barnehage. Det vil si at det gjøres interne omfordelinger ved at det flyttes midler fra vikar-innleie til faste stillinger.

Arbeidet med heltidskultur fortsetter, og alle som ønsker det skal tilbys hel stilling. Bare unntaksvis og etter avtale med tillitsvalgte, skal deltidsstillinger kunne lyses ut.

Klima og miljø – rammen rundt all politikk

Klima og miljø er rammen rundt all politikk. Vi ønsker en rettferdig klimapolitikk, som kutter utslipp og samtidig tilrettelegger for nye arbeidsplasser. Vi vil både bidra til å bremse klimaendringene og ha gode planer for klimatilpassing. Begge deler krever økt kompetanse og innsats, også i vår kommune.

Klima- og miljøkrisen er vår tids største utfordring. Menneskelig aktivitet varmer opp kloden og overforbruket fortrenger planter, dyr og menneskers leveområder.

FNs 17 bærekrafts-mål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, hvor vi skal se miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. Dette innebærer at vi må følge opp bærekrafts-målene lokalt og legge disse til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

For å få ned utslipp må det tilrettelegges for en kollektivtransport som gagnar innbyggerne. Kollektivtransporten må korrespondere med fly, tog og båt og gi flyt i trafikken uten timevis med venting for vår befolkning. Kommunestyret vil følge opp og være en pådriver for at det etableres busstopp ved hovedinngangen til Nordlandssykehuset. Kommunestyret vil også arbeide aktivt for at antallet avganger for tog og buss økes i forhold til i dag.

Næringsutvikling – forutsigbare og gode rammevilkår – nye arbeidsplasser

Næringsutvikling er en viktig oppgave for kommunestyret. Vi må skape for å ha noe å dele og finansieringen av fremtidens velferd betinger en positiv utvikling av alle næringer. Gode arenaer for samarbeid mellom næringsliv, organisasjoner og kommunen vil gi effekter som kan skape nye og utvikle eksisterende arbeidsplasser.

Den demografiske utviklingen og bosettingsmønsteret stiller også nye krav til næringsutvikling og arbeidskraft. Utviklingen av et fremtidsrettet og miljøvennlig næringsliv, også i vår kommune, er derfor avgjørende for å kunne opprettholde det sterke velferdssamfunnet vårt.

For å stimulere til vekst og innovasjon må vi sørge for at bedrifter og grundere møter hensiktsmessige krav og velvillighet i kommunen. Fauske skal oppfattes som en JA-kommune. Vi vil ta initiativ til at det etableres en kunnskapspark/grunder-felleskap, hvor bedrifter, grundere og organisasjoner kan skape et felleskap og være en av drivkreftene for videre utvikling.

Kommunestyret vil være en pådriver mot staten for å sikre forutsigbare og gode rammevilkår for næringslivet. Vi vil gjennom politisk arbeid påse at Fauske kommune er en god tilrettelegger for nye nærings- og industrietableringer.

Kommunestyret vil i perioden fortsette å jobbe aktivt for at kraftforedlende industri skal etablere seg i vår kommune. Behovet for, og etterspørselen etter mineraler er økende, både nasjonalt og globalt. Ny gruvedrift på kobber og sinkforekomster og andre konkrete planer for ny industrietablering er eksempler på en ønsket utvikling i vår kommune. For at vi skal komme i mål med dette har vi behov for mer fornybar kraft. Vindturbinparker er ikke en del av denne løsningen. Nettkapasiteten i regionalnettet må styrkes og dette må følges opp. Det er et viktig prinsipp at kraft som skapes i nord, skal brukes til utvikling og etablering av nye arbeidsplasser i våre områder. Tilgjengelig kapasitet i kraftnettet må prioriteres til næringer med størst samfunnsmessig betydning og som ikke innbefatter utvinning av kryptovaluta. Kommunestyret vil jobbe aktivt for at aktører som ønsker å etablere seg og skape et betydelig antall nye arbeidsplasser, skal få tilgang på den kraften de trenger. Vi mener kraften vi produserer lokalt, skal bidra til lokal verdiskapning.

Sjunkhatten folkehøgskole blir landets første barrierefrie og reelt universalt utformede folkehøgskole. I et samfunn der utenforskap blant unge er en stadig økende utfordring, vil dette tilbudet være et av svarene på det regionale og nasjonale myndigheter etterspør.

Kommunestyret vil fortsette arbeidet med forprosjektet og søke skolen realisert ved hjelp av statlig finansiering.

Fauske – handelssentrum i Indre Salten – utvikling av Fauske sentrum og Krokdalsmyra

Fauske er handelssentrum for 22 000 mennesker i Indre Salten. Dette er en posisjon vi skal forsvare og videreutvikle.

Det skal være enkelt og trivelig å komme til Fauske, enten det er for å gjøre innkjøp, gå ut å spise, delta på opplevelser eller andre ting. Handelsnæringen i Fauske med små og mellomstore bedrifter er viktig og vi skal i samarbeid med dem utvikle, forskjønne og gjøre det trivelig i «gata vår» og andre steder hvor dette er naturlig. I dette ligger det at vi skal vedlikeholde og beplante sentrum på sommeren, skape rom som barn kan utfolde seg i og legge til rette for at besøkende og ansatte kan få parkert på en skikkelig måte.

Kommunestyret mener tiden er moden for at parkeringsordningen evalueres og diskuteres, slik at vi kan få en endring som gjør det lettere for alle. Dette skal gjøres i nært samarbeid med butikkeiere, handelsstanden og gårdeiere. Tidligere vedtak om avgiftsparkering ved Fauske idrettshall reverseres og innføres ikke. Gratis parkering i sentrum på lørdager videreføres.

Kommunestyret er også opptatt av at det må utarbeides en overordnet plan for hvordan arealene på og rundt Krokdalsmyra skal disponeres i fremtiden. I dette arbeidet vil det være sentralt å avklare hvor ny trase for E6 og RV80 skal gå. Når vi vet hvordan infrastrukturen skal være, er det lettere å planlegge videre utvikling i dette området. Likeså er det viktig at den posisjonen Fauske har som et naturlig knutepunkt, ivaretas gjennom utvikling av godsterminalen, tilrettelegging for nye etableringer og gjennom å sørge for at det er attraktivt for langtransport og yrkessjåfører å gjøre Fauske til et naturlig utgangspunkt og stoppested. Fauske skal utvikles som et grønt knutepunkt, tilrettelagt fremtidens utslippsfrie transportløsninger.

Reiseliv – opplev kommunen vår som en destinasjon

«Opplev Sulis» var et prosjekt som så på muligheten for utvikling av reiselivet i Sulitjelma og hvordan vi kunne utnytte potensialet stedet har, både som en destinasjon og en historisk opplevelse. Det er mange bedrifter og andre som har deltatt og resultatet har virkelig satt Jakobsbakken, Daja og Sulitjelmefjellene på kartet, som et yndet utfartssted for langrenn, alpint, jakt og fiske. Området har unike turområder, med inngang til flere nasjonalparker og UNESCOs verdensarvområde, Laponia. Det finnes også et løypenett for snøscooter fra Skihytta og over til Sverige. Potensialet her er mye større, og kommunestyret vil støtte de som ser muligheter og vil satse. Det å vise frem Sulitjelma er spesielt viktig i 2024, hvor spillefilmen «Sulis 1907» og målgangen i en av etappene i «Artic race of Norway» legger grunnlag for det.

Fauske kommune skal gjennom Fauna KF arbeide målrettet med reiselivsutvikling i samarbeid med kommunene i Salten. Det pågående mastergrad for reiselivet i Salten vil danne et godt grunnlag for å fremme Fauske og Salten som en viktig reiselivsdestinasjon.

Reiselivssatsingen skal utvikles i hele kommunen. Det må jobbes godt inn mot nasjonalparkstyret for å videreutvikle innfallsportene til nasjonalparkene. Sjunkhatten nasjonalpark, videreutvikles som en inkluderende reiselivsdestinasjon, og barn og unges nasjonalpark.

Beredskap og trygge lokalsamfunn

Et trygt lokalsamfunn med nærhet til beredskap er viktig for å trygge innbyggerne og berge liv. Responstiden må være kort og det må være god kvalitet på tjenestene som leveres. Brøyting på vinterstid skal sikre god fremkommelighet og vi vil at frivillige organisasjoner som det er naturlig å samarbeide med i forhold til kommunens beredskapsplaner, skal inngå i disse. Kommunestyret skal sørge for at vi har en god beredskap i hele kommunen.

Sommervedlikehold på kommunale veier skal videreføres på 2022-nivå og kommunestyret ber kommunedirektøren oppdatere og utarbeide en kommunal veiplan som skal danne grunnlag for fremtidig vedlikehold på det kommunale veinettet.

Kommunestyret ber kommunedirektøren gå i dialog med statsforvalteren for å kunne bygge ut Sjøheia boligområde i kommunal regi. Dette forutsetter godkjenning av låneopptak.

Avslutning

Fauske kommunestyre ønsker en kommune med gode tjenester, trygghet for alle innbyggere og sunn, bærekraftig økonomi. Vi vil også legge til rette for nye etableringer innenfor industri- og næringsutvikling, for å øke verdiskapningen og skape nye arbeidsplasser. Gjennom dette har vi som mål å øke tilflytningen for å bli enda flere innbyggere, og være en kommune i vekst og utvikling. Vi vil forme fremtidens Fauske i dialog med våre innbyggere og har stor tro på Fauske kommune som et godt sted å både bo og jobbe i årene som kommer.

Endringer i driftsbudsjettet:

Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsbudsjettet:

Reduserte inntekter/økte kostnader

Fritak eiendomsskatt	650 000
Gratis parkering lørdag	350 000
Parkeringsavgift idrettshall utgår	024 000
Reduksjon SFO	500 000
Gatelys natt	080 000
Skifte defekte gatelys	096 000
Sommervedlikehold veier	200 000
Tilskudd pistolskyebane	300 000
Tilskudd Fauske IL	150 000
Totalt	2 350 000

Økte inntekter/reduerte kostnader:

Salg av konsesjonskraft	350 000
Havbruksfond	2 000 000
Totalt	2 350 000

Truls Aanstad (H) og Michael Sagnes (FRP) fremmet på vegne av FRP, H og INP følgende forslag:

Kommunedirektørens forslag til budsjett støttes med følgende tillegg og endringer:

Fauske kommune er fortsatt i en krevende økonomisk situasjon og må i flere år fremover gjennomføre nødvendige tiltak for å få en bærekraftig drift. Jobben med å få kontroll på økonomien har vært hovedmålet, og jobbet målrettet med siden høsten 2019. Det gir resultater og økonomien har gradvis blitt bedre, og arbeidet må fortsette både i 2024 og flere år fremover.

Grunnet den krevende økonomiske situasjonen som kommunen står i, den brede involveringen

som er gjort og det gode grunnlaget som kommunedirektøren har lagt frem, er det ikke mye det politiske mindretallet vil endre på i vedtaket. Når de ansatte har fått satt såpass avtrykk i budsjettet, og det er bred forståelse for at driften må reduseres for å komme på rett kjøll igjen, så ønsker det politiske mindretallet å vise at vi tar ansvar ved å ikke øke drifta. De endringene som er lagt inn vil gjelde for 2024, og deler av økonomiplanperioden.

For 2021 og 2022 kom det gledelig inn økte inntekter til Fauske kommune i form av større skatteinnngang. Det medførte et bedre resultat enn forventet. Mindretallet vil påpeke at økt inntekt ikke gir grunnlag for økt forbruk, all den tid vi fortsatt leverer et ikke saldert budsjett, og vi har gjeld fra tidligere år som må betjenes. Der har vi ikke noe valg. Vi er på Robek og har en vedtatt, og av Statsforvalteren godkjent, tiltaksplan som vi styrer etter og den skal følges også de neste årene.

Gjennom 2023 er det kommet flere renteøkninger. Fauske kommune har høy gjeld og det gir store utslag for oss når renta stiger. Det er avdekket at jobben med å binde renta på noen av våre lån ikke ble fulgt opp slik den burde. Renter og avdrag utgjør rundt 15 % av driftsinntektene og det er et svært høyt nivå – nærmere dobbelt så mye som anbefalt max-nivå iflg KØB-modellen. Vi mener at gjelden må nedbetales raskere enn de planer som ligger i langtidsbudsjettet, for blant annet å sikre tjenestetilbudet, fremover ved salg av eiendeler som kaster lite av seg økonomisk.

Det er et stort behov for bygging av nye omsorgsboliger tilrettelagt for heldøgns helse- og omsorgstjenester. Med kommunens høye lånebelastning er det ikke realistisk at kommunen kan bygge og finansiere disse i egen regi. Samarbeid med private aktører fremstår som eneste realistiske vei videre for realisering av dette prosjektet.

Helse- og omsorgstjenestene

Fauske kommune er i en situasjon hvor behov og forventninger er økende, samtidig som ressursknapphet gir en presset driftssituasjon. Dette gjør det helt nødvendig å fornye og utvikle helse- og omsorgstjenestene framover. Mindretallspartiene vil fortsette jobben med å øke stillingsprosentene i helse- og omsorgssektoren for å få ned vikarbruken. Når det gjelder hjemmebesøk til eldre, er det viktig at de som får besøk opplever kontinuitet med så fast personale som mulig.

I de kommende år må mer av pengene dreies fra oppvekst/kultur til pleie/omsorg. Vi blir stadig flere eldre og vi blir færre yngre i kommunen, og Fauske kommune må som de fleste andre kommuner i landet tilpasse seg etter demografiutviklingen. Fauske kommunes satsning på forebyggende arbeid og folkehelse skal videreføres i årene som kommer. Våre innbyggere skal ha mulighet for å bo godt og trygt hjemme lengst mulig, og man skal ha tilbud i tilpassede boliger som vil utsette behovet for å flytte på institusjon. Fauske kommunen har et godt samarbeid med frivillige lag og foreninger som leverer et godt supplement til de kommunale tjenestene. Slike samarbeid er verdifulle, og vi er glade for at stillingen i Frivilligsentralen er økt slik at man har mulighet til å utvikle dette ytterligere.

Det er en betydelig underdekning av omsorgsboliger tilrettelagt for heldøgns helse- og omsorgstjenester. Mindretallet ønsker intensivert arbeidet med omsorgsboliger og setter av inntil 3 mnok til forprosjekt. KD kommer til kommunestyret senest i møte 22. februar 2024 med fremdriftsplan for gjennomføring av nye omsorgsboliger.

Siso Vekst er tiltaksarrangør og godkjent for 20 VTA plasser. Fauske kommune disponerer 13 av bedriftens VTA-plasser. Gode resultat siste årene er delvis covid-forklarende og noe er salgsgvinster. Ordinær drift viser svakere resultater, og per 31.10.2023 er underskuddet på kr 596 787. Mindretallet ønsker å beholde medfinansieringen og tilbakefører KD's kutt på kr 225 000.

Administrasjonen bes utrede muligheten for å opprette en vikarpool for sykepleiere og helsefagarbeider på tvers av kommunegrensene.

Oppvekst og kultur:

Fauskeskolen har etter mange år med utbygging noen av de beste skolebyggene i Norge. Våre ansatte gjør en meget god jobb og administrasjonen legger til rette slik at ressursene fungerer til enhver tid. Vi kan hele tiden utvikle og forbedre oss, men vi anerkjenner at det kontinuerlige utviklingsarbeidet som gjøres er utfordrende å gjennomføre, samtidig med daglig drift.

Skolen har gjennomført driftstilpasninger over år, og 2024 blir ikke noe unntak. Som vi er godt kjent med, vil det være behov for å flytte ressurser fra oppvekst til pleie/omsorg.

Vi er i en situasjon med mange utfordringer i Fauske og ønsker å få intensivert foreldresamarbeid slik at laget rundt barnet blir styrket. Foreldre og skolen i positivt samarbeid er en av de viktigste suksessfaktorer i skolen. Dette er noe som er like viktig for foreldre som for ansatte å være klar over og bevisst på. Vi ønsker at dette fortsatt skal være noe som vi i Fauske kan fremheve som en av våre styrker. Gjennom familiens hus er mange elementer på plass for å optimalisere arbeidet.

Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022 og kommunene fikk økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Intensjonen med barnevernsreformen er å gi kommunene muligheter og insentiver for mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Selv om reformen først og fremst regulerer barnevernet, er det enighet om at målene oppnås best gjennom endringer i hele oppvekstsektoren.

Fauske kommune har hatt fokus på tidlig innsats, forebygging og tverrsektorielt samarbeid i oppvekstsektoren i over 20 år. Dette har vært en bevisst politikk og det har vært prioritert ekstra ressurser for å jobbe forebyggende. På dette området viser statistikk at Fauske kommune er kommet langt på vei i forhold til andre kommuner i å oppnå barnevernsreformens intensjoner.

Om ikke mobbetallene forbedrer seg i kommunen, må vi vurdere å se nærmere på å styrke innsatsen på dette feltet ytterligere med eget mobbeombud eller å ta i bruk mulighetene for å flytte mobberen.

Rus- og psykiskhelsesloven gir også kommunene et større ansvar for behandling enn tidligere. Flere skal få hjelp i det kommunale tjenesteapparatet. Det er også registrert økning i ungdommer som har psykiske utfordringer etter Covid-19 pandemien. I dette bildet med økende behov blant barn og unge, og et større behov for mer spesialiserte tilbud i kommunen er det også behov for en kommunepsykolog som kan jobbe pasientrettet. Mindretallspartiene ber kommunedirektøren om å tilpasse tjenestene/ressursene etter dagens behov med mindre systemrettet fokus til delvis pasientrettet/behandlingsrettet psykologtjenestetilbud.

Gratis trening for barn og unge i kommunens anlegg er viktig for det politiske mindretallet. Etter pandemien er det stort frafall i organisert aktivitet for barn og unge. Ikke alle barn har foreldre som har vilje og evne til å bruke midler for at barna skal ha en eller flere aktiviteter å delta på. Det politiske mindretallet vil med å opprettholde gratis trening i kommunens lokaler gi et tydelig signal om at Fauske kommune skal bidra til at flest mulig barn og unge har et fritids- og aktivitetstilbud.

Fauske har høye satser for SFO og mindretallet ønsker å ta ned foreldrenes utgifter ved å redusere max-satsen med kr 500 per måned, og halvere dagsatsen ved skolefri.

Bruken av Fauske Rådhus har vært diskutert over en lengre periode og mindretallspartiene mener at bygget bør utvikles til et Allaktivitetshus. Kinoen er hjertet i bygget og kan være en konsert-, øvings-, konferanse- og kinosal for innbyggere og næringsliv i kommunen. Stolene er av elendig forfatning der trekket er borte på flere og de bærer preg av totalt forfall. Noe penger er samlet inn av frivillige og private for å finansiere nye stoler. Mindretallet ønsker å fullfinansiere kjøp av nye stoler – ca 1 mnok.

Eiendom, plan og samfunnsutvikling:

Det settes større og større krav til de private forbrukerne om sortering av søppel fra husholdningene. I det offentlige er det ikke like store krav til det. Mindretallet ønsker at Fauske kommune skal være en foregangsfigur i det grønne skiftet og bidra til miljømessig bærekraft og økonomisk bærekraft slik målene i samfunnsplanen viser.

Det er mange som henvender seg til Fauske med spørsmål om etablering av ulike bedrifter. Vi har egnede arealer i Fauske, Sulitjelma og Valnesfjord for dette. Utfordringen per nå er å skaffe energi til fremtidige etableringer. Salten Trafo ble ferdig bygget i 2023, men overføringskapasitet mangler. Fauske kommune skal, sammen med andre naturlige instanser, jobbe for at vi får bygget ut/oppgradert strømmettet i vårt område slikt at kraftoverskuddet som finnes i vår region kan benyttes i vårt nærområde.

Ny samfunnsplan er vedtatt og legger gode mål og retning for de neste årene. Mindretallspartiene er opptatt av at arealplanen blir rullert og sees i sammenheng med den vedtatte samfunnsplanen. Det er også behov for å utvikle og planlegge for fremtidens næringer, mobilitet, klima og miljø. For å sikre en god og systematisk prosess bør prosjektet med sentrumsutvikling sees i sammenheng med en sentrumsplan.

Fortsatt gratis parkering på lørdager er etter mindretallets oppfatning et viktig bidrag for å trekke folk til Fauske sentrum og sikre at handel og service har like vilkår som resten av kommunen.

Fauske kommune skal være en ja-kommune, og vi ønsker også at de butikker som ønsker å ha åpent på søndag har mulighet til det.

Det er behov for flere boligtomter i Fauske og vedtatt reguleringsplan for Sjøheia boligfelt åpner for bygging av eneboliger på rundt 40 tomter. Disse tomtene må snarest legges ut for salg slik at private aktører eller boligbyggelag kan komme i gang med oppføring av nye boliger.

Ordning med fritak for eiendomsskatt for nybygg i en 5 års periode ønskes videreført av mindretallet. Mindretallet vil se på mulighetene for å ta ned nivået på eiendomsskatten gjennom endret prinsipp for beregning av eiendomsskatt (metode for vurdering) eller redusert sats for eiendomsskatt.

Scooter-kjøring er viktig for hytteeiere og gir potensiale for økt turisme i kommunen. Merking av løypene gir økt trygghet for scooterbrukere og er også viktig for skiløpere som bruker scootersporet som skiløype. Mindretallet vil beholde merking av scooterløypene.

Fauske Næringsforum har en viktig rolle som næringsutvikler, fasilitator for arrangement og møteplasser, og bindeledd mellom næringslivet og offentlig forvaltning. Tilskuddet på kr 300 000 har vært uendret over lengre tid, og mindretallet foreslår dette økt til kr 400 000. Beløpet hentes fra næringsfondet og må salderes over dette budsjettet.

Vi må også være gode eiere av eiendommene våre og vil jobbe for at det i perioden utarbeides en vedlikeholdsplan for våre eiendommer.

Innføring av parkeringsavgift ved Fauske Idrettshall fremstår som urimelig, og mindretallet vil ta bort ordningen som gir lite bidrag til kommunen og relativt store ulemper for brukerne.

Det er kommet tilbakemeldinger om manglende vedlikehold ved flere av idrettsanleggene i kommunen. Mindretallet anmoder administrasjonen å fremlegge en helhetlig statusrapport for idrettsanleggene i kommunen som synliggjør vedlikeholdsetterslepet, og hvilke tiltak som må gjøres for å opprettholde en forsvarlig standard. Statusrapporten bes fremlagt innen 31.5.2024.

Administrasjon og styring

Mindretallet ønsker å ta ned noe av den høye gjelden ved salg av eiendeler. I 2024 er salg av Ise Produksjon Røyrvatn AS tatt inn i alternativt budsjett og forventes å gi en helårseffekt i

reduerte rente- og avdragsforpliktelser på ca 3 mnok. For 2024 er det tatt inn en halvårseffekt på 1,5 mnok.

Vi vil at brukerbetaling med selvkost må ses på, der man sikrer at innbyggerne betaler det det faktisk koster, og ikke mer. Dessuten skal slike brukerbetalinger med selvkostprinsipp gjennomgås og evalueres en gang i løpet av perioden.

Store finansielle forpliktelser og økte utgifter fremover til lovpålagte tjenester krever at kommunen må jobbe så effektivt som mulig i alle ledd og mindretallet legger inn en reduksjon i utgifter på 1 % av KD's foreslåtte budsjett. 1 % reduksjon i personalkostnader tilsvarer reduksjon på rundt 8 årsverk. Halvårseffekt i 2024 er beregnet til 4 årsverk som primært tas ut ved naturlig avgang. Kjøp av varer og tjenester utgjør rundt 20 mnok i måneden, og mindretallet legger inn en reduksjon på kr 200 000 i måneden for å delfinansiere foreslåtte tiltak og redusere underskuddet.

Tiltak driftsbudsjett	Tiltak	Økt utgift	Sparte utg
SFO-sats - reduksjon av max-sats	10	250 000	
SFO-sats - halvering sats ved skolefri	10	92 500	
Fjerning parkeringsavgift Fauske Idrettshall	11	24 000	
Siso Vekst - videreføre tilskudd	4	225 000	
Gratis lørdagsparkering sentrum videreføres	6	350 000	
Nybyggbestemmelse eiendomsskatt videreføres	8	650 000	
Merking scooterløyper videreføres	7	70 000	
Effektivisering/besparelser renter og avdrag	1,2		1 661 500
Sum tiltak driftsbudsjett		1 661 500	1 661 500
Tiltak investeringsbudsjett		Investering	Finansiering
Nye kinostoler ferdigstille prosjekt	5	1 000 000	
Omsorgsboliger - forprosjekt	3	3 000 000	
Effektivisering/besparelser renter og avdrag	1,2		5 410 000
Sum tiltak investeringsbudsjett		4 000 000	5 410 000
Næringsfondet		Økt utg	Finansiering
Økt tilskudd til Fauske Næringsforum	9	100 000	-
Totale effekter		5 761 500	7 071 500
Likviditetsforbedring		1 310 000	

Tiltak:

1. Effektivisering:

- a. Personalkostnader og kjøp av varer og tjenester reduseres med 1 % i forhold til KD's budsjettforslag.

2. I forbindelse med fremleggelsen av eierskapsmelding vil mindretallet vurdere om det er eiendeler som bør beholdes av strategiske og økonomiske årsaker, og om det er andre eiendeler som er hensiktsmessig å avhende for å redusere kommunens høye gjeld. Salg av aksjer i Ise Produksjon Røyrvatn AS forventes å gi rundt 30 mnok til Fauske kommune i andel av salgssum som anvendes til reduksjon av gjeld.

3. Kommunestyret ber kommunedirektøren sette sammen prosjektgruppe med formål å realisere nye omsorgsboliger i løpet av inneværende kommunestyreperiode. 3. mnok settes av til forprosjekt.

4. Medfinansiering til Siso Vekst AS opprettholdes.

5. *Kommunedirektøren bes legge frem en sak for bytte av stoler i kinosalen, og innarbeide 1 mnok i forventede kostnader ved bytte. Øvrige kostnader til bytte av stoler er samlet inn tidligere via Spleis/arrangementer.*
6. *Gratis parkering i sentrum lørdager videreføres.*
7. *Merking av scooterløyper i kommunen videreføres.*
8. *Videreføring av fritak for eiendomsskatt for nybygg i 5 år.*
9. *Tilskudd til Fauske Næringsforum økes med kr 100 000 via næringsfondet.*
10. *For SFO hel plass foreslås det å redusere max-satsen med kr 500 per måned. Videre foreslås det å halvere dagsatsen for SFO ved skolefri.*
11. *Parkeringsavgift ved Fauske Idrettshall innføres ikke.*

Forslag: Kommunestyret setter ned et utvalg på 3 personer som bistår KD med forslag til effektiviseringstiltak gjennom hele perioden.

Kommunedirektørens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt. FRP/H/INP's forslag ble forkastet med 4 (2AP, 1SP, 1SV) mot 3 (1FRP, 2H) stemmer. AP/SP/SV's forslag ble vedtatt med 4 (2AP, 1SP, 1SV) mot 3 (1FRP, 2H) stemmer.

**FOR- 096/23 Vedtak:
Innstilling til kommunestyret:**

1. Strategisk innretning

- a. Fauske kommune har over år hatt et for høyt driftsnivå i forhold til inntektene. Kommunen er innmeldt i ROBEK. Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 er kommunens juridisk bindende tiltaksplan for å komme ut av ROBEK.
- b. I budsjett 2024 og økonomiplan 2024–2027 skal driftsnivået reduseres slik at inndekking av det akkumulerte underskuddet på 84 mill. kr. (iht. budsjett 2024 og prognoser for 2023) kan starte fra og med regnskapsåret 2026.
- c. For å lykkes med nødvendig omstilling legges prinsippene bak kommunaløkonomisk bærekraft (KØB) til grunn, jfr. vedtatt samfunnsplan. Alle politiske beslutninger i Fauske kommune skal vurderes opp mot konsekvensen beslutningen vil få for oppfyllelsen av kriteriene i KØB; netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond.
- d. Lånegjelden til investeringer på ca. 1,3 mrd. kr. kan ikke innfris på kort sikt. Kommunens fokus skal i økonomiplanperioden derfor være å skape balanse i driftsbudsjettet og positivt netto driftsresultat.
- e. I økonomiplanperioden 2026–2027 skal mindreforbruket benyttes til å redusere det opparbeidede underskuddet. Fra 2031 skal netto driftsresultat benyttes til å bygge opp disposisjonsfond.
- f. Ved utgangen av 2034 skal nivået på netto driftsresultat og disposisjonsfondet være i tråd med de finansielle måltallene i KØB.
- g. Netto driftsresultat skal fra 2035 bidra til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.

2. Økonomiplan 2024–2027

- a. Økonomiplanen 2024-2027 vedtas med de retningsgivende mål og premisser samt økonomiske drifts- og investeringsrammer som er nedfelt i forslag til økonomiplan for Fauske kommune.
- b. Som følge av innmeldingen i ROBEK må Fauske kommune fastsette en juridisk bindende tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. Budsjett 2024 og økonomiplanen 2024–2027 fastsettes som Fauske kommunes tiltaksplan.

Tiltaksplanen omfatter også langtidsplanperioden 2028–2031. Fra 2028 og utover i neste langtidsplanperiode vedtas årsbudsjettene med et mindreforbruk på minst 20 mill. kr per år, inntil det akkumulerte merforbruket er dekket inn fullt ut.

- c. Økonomiplanen utgjør kommuneplanens handlingsdel. Under kapitlene til tjenesteområdene fremkommer ulike "oppdrag" som utgjør handlingsplanen knyttet til de vedtatte målene i kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplaner. Oppdragene vedtas slik de fremkommer i dokumentet.

3. Finansielle måltall

- a. I 2034 skal netto driftsresultat være 5 %.
- b. Gjeldsgraden skal ikke økes i perioden 2024–2027. Det kan likevel tas opp lån der renter og avdrag betales av andre, og netto driftsresultat ikke påvirkes.
- c. Disposisjonsfond kan ikke bygges opp ettersom kommunen er i ROBEK, og måltallet er derfor 0 % i perioden 2024–2027. Det finansielle måltallet for disposisjonsfond endres dersom kommunen blir utmeldt fra ROBEK før 2027.

4. Budsjett 2024

- a. Budsjett 2024 for Fauske kommune vedtas med alle tiltak slik de foreligger.
- b. Budsjetttrammer for 2024 for Fauske kommune fastsettes som bindende for alle enheter, og skal ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter, etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
- c. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer innad på enhetsnivå i tjenesteområdene (f.eks. korrigerende mellom tjenester, fordeling av tiltak, mv.), så lenge sum bevilgninger nettodrift for hver enhet, jf. "Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd", ikke påvirkes.
- d. Kommunedirektøren kan gjøre tekniske budsjettreguleringer mellom tjenesteområdene og fellesområder for å fordele avsetninger til lønnsoppgjør, forsikringer, mv., så lenge sum bevilgninger drift netto for kommunen, "Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd", ikke påvirkes.
- e. Kommunedirektøren gis fullmakt til å øke kassakreditrammen til 300 mill. kr. ved behov for økt likviditet, etter godkjenning fra Statsforvalteren om kortsiktig lån.
- f. Budsjettet legger opp til at staten skal kompensere Fauske kommune for merkostnader knyttet til asylmottakene i kommunen. Det er noe usikkerhet knyttet til hvordan disse kostnadene vil fordele seg mellom kommunens enheter avhengig av alderssammensetning, behov og helsetilstand. Kostnadene og inntektene knyttet til asylmottak er budsjettert med et eget prosjektnummer. Kommunedirektøren gis fullmakt til å budsjettregulere kostnader og inntekter på prosjektet mellom alle kommunens enheter, så lenge "Sum bevilgninger drift, netto" totalt for kommunen jf. "Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd" ikke påvirkes.
- g. Skatt på inntekt og formue skrives ut etter høyest lovlige sats.
- h. For skatteåret 2024 skal det skrives ut eiendomsskatt for faste eiendommer i hele Fauske kommune, jf. lov om eieendomsskatt til kommunane (esktl.) § 2 og § 3 første ledd, bokstav a. For eiendomsskatteåret 2024 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2024 være lik 1/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018–2021 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom.
  - i. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2024 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd. Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige boenheter for skatteåret 2024 er 4 promille, jf. esktl. § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.
  - ii. Bunnfradraget for alle selvstendige boenheter bortfalt fra 2021. Alle

selvstendige boenheter skal i 2024 ha et bunnfradrag på kr 0,- som trekkes fra i takstgrunnlaget, jf. esktl. § 11 annet ledd.

- iii. Det gis fritak for eiendomsskatt for bygninger som eies og drives av lag og foreninger og som benyttes til deres primærvirksomhet, jf. esktl. § 7 bokstav a. Drives det kommersiell virksomhet i hele eller deler av bygget/eiendommen betales eiendomsskatt for den del der kommersiell drift skjer.
- iv. Eiendomsskatten kan skrives ut i to eller tolv terminer, jf. esktl. § 25 første ledd. For eiendomsskatt utskrevet i to terminer forfaller første termin til betaling 31. mars og andre termin til betaling 30. september. Eiendomsskatt utskrevet i tolv terminer forfaller månedlig.
- v. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Fauske kommune av 22.5.2014 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2024, jf. esktl. § 10. Iht. esktl. § 8 A-2 første ledd annet punktum skal skattegrunnlaget for bolig og fritidsbolig settes til verdien av eiendommen multiplisert med 0,7.
- vi. Takstene fastsatt med virkning for skatteåret 2015 skal, jf. esktl. § 8 A-3, gjelde i 10 år med mindre kommunestyret, i særskilte tilfeller, vedtar at taksering skal skje tidligere eller senere enn dette, eventuelt fatter vedtak om kontorjustering, jf. esktl. § 8 A-4.

5. Politiske godtgjørelser og avlønning

- i. Lønn til ordfører iht. godtgjørelsesreglement.
- ii. Lønn til varaordfører iht. godtgjørelsesreglement.
- iii. Godtgjørelse for politisk møtevirksomhet iht. godtgjørelsesreglement.

6. Næringsfondet

For 2024 fordeles næringsfondet slik:

Beløp i 1000 kr

Budsjett næringsfond	2024
Konsesjonsavgift	5 700
Bruk av fond	950
Sum finansiering	6 650
Fauna KF	2 700
Tilskudd næringsutvikling	700
Tilskudd Fauske næringsforum	300
Prosjekt Fauske 2035	500
Prosjektstilling kommunikasjonsrådgiver	300
Prosjekt Reiseliv Fauske promotering	300
Infrastrukturelle tiltak (Bredbånd m.v.)	450
Prosjekt Sjunkhatten Folkehøgskole	100
Egenkapital Sjunkhatten Folkehøgskole	500
Prosjektstilling Næringsutvikler Fauna	400
Avsatt til arrangement 2024	400
Sum bruk	6 650

7. Investeringer

Investeringsplanen for 2024 vedtas slik den foreligger. Den samlede lånerammen er 56,4 mill. kr. Dette gjelder investeringslån 6,4 mill. kr. og lån til VA-investeringer 10 mill. kr. Lånene gis

løpetid i samsvar med kommunelovens bestemmelser i § 50. I budsjett og økonomiplan er avdragstid satt til inntil 40 år. I tillegg kommer nye formidlingslån fra Husbanken på 40 mill. kr. Låneopptak må godkjennes av Statsforvalteren.

Investeringer og låneopptak er fordelt slik:

Investeringsprosjekter	2024
1998: Nytt oppdatert biblioteksystem	238
2004: Skifte ut gamle energikrevende gatelys til LED-armaturer	1 875
2014: Energieffektivisering Fauskebadet	1 250
2035: Nytt fortau Erikstadveien	400
2076: Tvungen oppgradering av sak- og arkivsystem	269
2082: Tvungen oppgradering av regnskapsprogram	350
2087: Tilrettelegge for å kunne tilby plass til rettighetsbarn i Sulitjelma barnehage	175
2115: Energieffektivisering formålsbygg Helsetunet	1 706
2119: Digitalisering av kommunens byggesak-/eiendomsarkiv	823
IT-Investeringer utstyr	750
SUM	7 836
Momskompensasjon investeringsprosjekter	-1 403
Lånebehov for investeringsprosjekter	6 433

Selvkostinvesteringer	2024
2039: Utskifting hovedvannledning Vollgata	2 500
2040: Utskifting hovedavløp Vollgata	3 000
2041: Sammenkobling Fauske og Valnesfjord vannverk	3 750
2043: Materiellanskaffelse - Kjøretøy	750
SUM	10 000
Lånebehov selvkostinvesteringer	10 000

Formidlingslån Husbanken	2024
Sum formidlingslån fra Husbanken	40 000
Lånebehov formidlingslån fra husbanken	40 000

8. Betalingsregulativ 2024

Kommunedirektørens forslag til betalingsregulativ 2024 vedtas som det foreligger vedlagt.

Bolyst, trivsel og befolkningsvekst - trygg økonomisk styring - en offensiv og strategisk næringspolitikk.

Fauske - en attraktiv kommune med 10 000 innbyggere i 2027

De siste årene har Fauske kommune opplevd en tendens til fraflytting og derav reduserte statlige overføringer. Det er ingen selvfølge at folk ønsker å bli værende i vår kommune og det er ingen selvfølge at nye mennesker ønsker å flytte hit. Ved utgangen av tredje kvartal opplever vi imidlertid at folketallet stiger, blant annet på grunn av bosetting av flyktninger. Kommunestyret skal gjennom politisk styring stimulere til bolyst, trivsel og befolkningsvekst.

Oppsummert kan vi si at jobb nummer en er å skape nye arbeidsplasser og tilrettelegge for gode rammebetingelser for eksisterende næringsliv. Det må også være ledige boliger og tomter for selvbygging, tilgjengelig barnehageplass, et godt SFO-tilbud og gode skoler i nærmiljøet. I tillegg skal innbyggerne med behov for helse og omsorgstjenester oppleve å få disse levert slik de har krav på.

Kommunestyret ønsker å stimulere til tilflytting av ungdom og småbarnsforeldre gjennom ulike

politiske virkemidler, med mål om å runde 10 000 innbyggere innen utgangen av 2027. Alle som kommer hit, skal føle seg trygge og godt ivaretatt. Flyktninger skal tas godt imot og raskt bli integrert i samfunnet.

Styrking av samarbeidet mellom kommunen og frivilligheten skal bidra til å skape møteplasser og aktivitetsparker på tvers av generasjoner som stimulerer til trivsel og bolyst. Det er menneskene som bor her som skaper verdien i vårt samfunn og gjennom økt verdiskaping vil grunnlaget for velferd og gode tjenester bli bedre.

Kommunen skal spille på lag med våre innbyggere og lytte til hva som er viktig, for at flest mulig skal trives og leve gode liv. Gjennom hele livet.

Fauske – en kommune med gode forutsetninger og mange muligheter

Fauske har potensiale til å bli en fantastisk kommune å leve i, med nærhet til natur, fjord og fjell. Kommunen har et rikt kulturliv og et aktivt idrettsmiljø. Vi har også videregående skole med potensiale for nye tilbud. Frivilligheten er mangfoldig og skaper trivsel og aktivitet.

Den geografiske plasseringen midt på E6, gjør Fauske til et nasjonalt og regionalt knutepunkt, med marmorbyen i midten, gruvebyen i øst og Valnesfjord i vest. Sammen med den korte veien til fylkeshovedstaden, utgjør dette en kraft som kan løfte innbyggerne, næringslivet og Fauske kommune inn i en ny tid. Da må vi forstå den unike posisjonen Fauske befinner seg i, se mulighetene, samarbeide, ta initiativ og tørre å satse. Slik skal vi gjøre Fauske til en attraktiv kommune å både bo i og flytte til. Samtidig skal vi være en foretrukket destinasjon for ny bærekraftig næringsutvikling og industrietableringer.

Vi har alle forutsetninger for å lykkes. Ny gruvedrift og andre kraftforedlende industrietableringer i vår kommune vil være en prioritert oppgave. Vi har kraft, infrastruktur, industri-kai og god kompetanse. Vi må samarbeide, jobbe strategisk og prioritere. Dette skal løfte Fauske fremover.

I vår kommune skal alle bli sett, uansett forutsetninger eller hvor du bor. Vi skal planlegge for vekst og utbygging av boliger og næringsområder, infrastruktur og kommunale tjenester i ulike deler av kommunen.

Kommunestyret ønsker god dialog med kommunedirektøren og tillitsvalgte for å finne best mulig løsninger for kommunen vår. Fauske kommune skal kjennetegnes av åpne og gode prosesser, godt samarbeid og optimisme.

Trygg økonomisk styring

Kommunestyret konstaterer at kommunens økonomiske situasjon fortsatt er utfordrende og at det også i 2024 må settes søkelys på god økonomistyring, bedre internkontroll og gode tjenester.

Selv i utfordrende økonomiske tider må vi føre en ansvarlig politikk som skal ivareta innbyggerne på en best mulig måte innenfor de ressursene vi rår over.

Kommunestyret vil i budsjettet for 2024 prioritere å styrke skolene, ved å tilføre ressurser for å skape en trygg og god læringsarena for både elever og ansatte. Videre skal vi få fart på arbeidet med å utforme fremtidens eldreomsorg og ha en tydelig og strategisk næringspolitikk. God økonomistyring er et viktig virkemiddel for å oppnå gode tjenester og en ønsket utvikling. Det er et faktum at Fauske kommune har svært gode inntekter, som i 2023/2024 for første gang vil runde godt over en milliard kroner. Regnskapene for 2021, 2022 og 2023 viser at inntektene har vært betydelig høyere enn budsjettet. Trygg økonomisk styring vil være avgjørende for å gi kommunen større handlingsrom i årene som kommer og legge et godt grunnlag for å skape en trygg og god kommune å bo i for alle.

En ansvarlig økonomisk styring handler også om verdibevaring av kommunale formålsbygg.

Kommunedirektøren bes fremlegge en sak med strategi for hvordan dette kan gjøres, herunder utarbeide en oversikt over vedlikeholdsetterslepet/vedlikeholdsplan på alle kommunale bygg.

Fritak eiendomsskatt for nybygg avvikles ikke og kommunestyret vi i løpet av 2024 få en sak til behandling hvor eiendomsskatten som helhet skal vurderes. Det er igangsatt et arbeid med retaksering av alle eiendommer i kommunen og økningen fra 2025 som er foreslått i økonomiplanen fra 2025 vil det ikke være aktuelt å være med på.

Kommunestyret har mål om å være en aktiv og konstruktiv eier og videreføre eierskapet i SKS AS og ISE AS

En lik og rettferdig velferd

Fauske kommune skal ha en velferd som gir like muligheter for alle innbyggere. Det skal føles trygt å bo i vår kommune. Velferdstjenestene til innbyggerne skal styres gjennom demokratiske prosesser, med tilgjengelighet, samhandling og åpenhet.

Velferden er ekstra viktig som et virkemiddel for å skape likestilling og minske forskjeller i samfunnet. Velferdstjenester og formålsbygg skal ikke konkurranseutsettes og kommunestyret mener dette løses best gjennom et sterkt felles eierskap.

Innbyggerne skal møtes med åpne dører og kommunestyret ber kommunedirektøren utrede gode ordninger, hvor innbyggerne skal kunne henvende seg til kommunen for å få brukerstøtte og service på en god og inkluderende måte. Eldrerådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse skal tas med i dette arbeidet.

En trygg og god oppvekst

En god oppvekst varer hele livet. Skal vi gi alle våre barn og unge i Fauske like muligheter til å leve gode liv, må vi gi alle en trygg og god oppvekst. Uavhengig av behov, sosial bakgrunn eller hvor i kommunen man bor, skal man være sikker på at det er tilgjengelig barnehageplass, en god skole, meningsfulle fritidsaktiviteter, en åpen, trygg og inkluderende ungdomsklubb, et godt nabolag og trygge voksenpersoner til å ta vare på oss. Kommunestyret vil sørge for at alle barn og unge i kommunen vår blir møtt av et felleskap som stiller opp for dem, slik at de kan se tilbake på Fauske som en trygg og god kommune å vokse opp i.

Hvert barn skal gis individuelle muligheter til å lykkes i skolen. Skolen skal være en arena der inkluderende felleskap utvikles. Felleskap fremmer helse, trivsel og læring for alle og gir barna gode forutsetninger for voksenlivet. Arbeidet med laget rundt barnet og tidlig innsats skal fortsatt være i fokus. Forebyggende arbeid er god investering for bedre folkehelse og lavere kostnader på sikt.

For å lykkes må vi ha et trygt opplæringsmiljø, riktig utstyr og nok ansatte med riktig utdanning og kompetanse. I Fauske kommune skal hver enkelt elev oppleve følelsen av å bli sett som individ og av tilhørighet. Vi vil ha en skole der både elever og ansatte føler seg trygge og ivaretatte. Dette er en investering for både nåtid og fremtid.

Kommunestyret skal sørge for at alle barn har mulighet til lek, aktiviteter og læring før og etter skoletid. Vårt mål er at foreldrebetalingen i skolefritidsordningen for 1. – 4. klassingene skal halveres. Stortingets vedtak om gratis kjernetid for 1. og 2. klassinger har medført en betydelig reduksjon i foreldrebetalingen. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede kostnader ved redusert foreldrebetaling i SFO gjeldende fra 1. august 2024 og kommunestyret vedtar at satsen på skolefrie dager halveres fra 01.01.24. Som en konsekvens av dette fastsettes følgende nye satser i betalingsregulativet for SFO (3.2). a) Sats 0 settes til kr. 0,- for 1. og 2.

trinn. e) Sats 4 settes til kr. 200. F) Sats 5 settes til kr. 800,-. Kommunestyret ber kommunedirektøren endre betalingsregulativet i overenstemmelse med dette.

For at Fauske skal være attraktiv for småbarnsforeldre må vi kunne tilby barnehageplass til alle som har behov for det. Det første tilflyttere med små barn spør om er hvordan barnehagedekningen er. Hvis Fauske kommune gjør det billigere for småbarnsforeldre å bo i vår kommune, vil dette føre til at flere vil bosette seg her. Regjeringens forslag til statsbudsjett har i seg en reduksjon i foreldrebetalingen i barnehage med kr. 1000,- pr. måned, gjeldende fra 1. august 2024. Kommunestyret har som mål å tilby løpende barnehageopptak og ber kommunedirektøren utrede dette..

Selv om Fauske kommune er sertifisert som trafikksikker kommune, gjenstår det flere utsatte strekninger hvor det må utbygges gang- og sykkelvei. Vi vil påse at kommunens planverk på dette området følges opp og at nye prosjekter kommer til. Her vil fylkeskommunen, trygg trafikk, FAU-ene og nærmiljøutvalgene være viktige samarbeidspartnere. Gatelys skal være tente, også på natten. I tillegg avsettes det midler, slik at defekte gatelys kan byttes.

Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak som skal kartlegge trafikkfarlige strekninger i kommunen, hvor det er behov for fortau eller gang og sykkelvei. Det er i en slik sak ønskelig at det vurderes muligheter for å forskuttere reguleringsprosesser, også der hvor staten eller fylkeskommunen har ansvaret. I tillegg må det utøves påtrykk mot sentrale og regionale myndigheter for at trafikkfarlige strekninger i vår kommune prioriteres.

Trygghet og verdighet – fremtidens eldreomsorg i Fauske kommune

Eldreomsorgen skal ta utgangspunkt i hvert enkelt individ, og omsorgen skal være trygg, respektfull og tilpasses brukerens behov.

Befolkningsutviklingen i vår kommune, med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder, vil gi store utfordringer i årene som kommer. Det må satses på kvalitet, samtidig som det vil være av avgjørende betydning at vi organiserer tjenesten på en måte som gjør oss til en attraktiv arbeidsgiver. Dette betyr at kommunestyret ser det som en prioritert oppgave å satse på eldreomsorgen.

De viktigste satsingsområdene vil være kvalitet i tjenesten, en fremtidsrettet demensomsorg, nok ansatte, nye bygg, teknologi, samt trygg og god ledelse, med myndiggjorte medarbeidere. «Rett person på rett plass» på alle nivå i kommunen må gjennomføres.

Kommunestyret viser til at behovet for sykehjemsplasser, avlastning, rehabilitering, korttidsplasser og hjemmebaserte tjenester er stor slik situasjonen er i dag og mye av dette er tjenester som innbyggerne har lovmessig krav på.

Tilgangen på sykehjemsplasser er for lav, med en dekningsgrad på kun 13%, og vi ser betydelige og økende overliggerdøgn på sykehus de siste årene. Korttidsplasser holdes delvis opptatt av brukere som venter på å få langtidsplass, og kommunens mulighet for å tilby rullerende avlastning og fortløpende rehabilitering påvirkes også av dette. I tillegg er situasjonen i mange hjem svært krevende, med lang ventetid på ulike tjenester og slitne pårørende som konsekvens. Behovene de eldre har i ulike faser av livet må kartlegges og det må jobbes systematisk med forebyggende arbeid blant eldre, for å gjøre de i stand til å kunne bo hjemme så lenge de kan. Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak hvor helsetjenesten innfører helsestasjon for eldre.

Det må øremerkes midler til å få fortgang i prosessen med planlegging og iverksetting av bygging av både omsorgsboliger, heldøgns bemannede boliger og flere institusjonsplasser. Det foreslås å søke eksterne prosjektmidler slik at det kan opprettes en prosjektlederstilling for dette arbeidet, som også skal være en støtte i arbeidet med demografisk tilpasning og for gjennomføring av de andre ulike delene i helse- og omsorgsplanen. Kommunestyret prioriterer

dette og stillingen utlyses snarest.

Husbanden yter et betydelig investeringsstøtte for å stimulere kommunene til å fornye og øke tilbudet av plasser i sykehjem og omsorgsboliger for personer som har behov for helse- og omsorgstjenester. Kommunestyret vil være en garantist for at det i samarbeid med administrativ ledelse, tillitsvalgte, frivilligheten og husbandens virkemidler igangsettes en storstilt satsing med å planlegge, dimensjonere og bygge fremtidens eldreomsorg i Fauske kommune.

Kommunedirektøren bes følge opp vedtatt kommuneplan helse og omsorg og fremlegge et handlingsprogram for tydelig fremdrift i 2024.

Helse- og omsorgssektoren er fortsatt i omorganisering, der det over år har vært nødvendig med nedtrekk i bemanningen, noe som i dag preger arbeidshverdagen. Kommunestyret vil derfor omfordele ressurser for å øke den generelle grunnbemanningen innenfor pleie- og omsorg. Dette vil gi en mer stabil og forutsigbar arbeidshverdag, sikre at det er kompetanse i tjenestene til enhver tid, samt redusere kostnader ved mindre innleie og bruk av overtid. Det er ikke nok å utrede økt grunnbemanning, tjenestene må styrkes der det er mest nødvendig i årene som kommer.

Vi må også gjøre det mer attraktivt å søke jobb i Fauske kommune ved å lyse ut stillinger i henhold til vedtak fattet i lønns-politisk plan i 2020, der minimumsstørrelsen skal være 80% stilling. Videre må det på plass en kompetanseplan som synliggjør både hvilke yrkesgrupper og videreutdanninger vi har, hva vi mangler nå og hva vi kommer til å mangle i takt med den forventede demografiutviklingen fremover.

Like viktig som å rekruttere er det å beholde den kompetansen vi allerede har i kommunen, der mange har lang fartstid og besitter både formell kunnskap og viktig erfaringsbasert kjennskap til ulike forhold. Et av tiltakene som bør utredes er avgiftsfri parkering for de ansatte i turnus; et lite, men viktig signal om at de ansatte settes pris på. Det bør også ses på om dagens lederstruktur er formålstjenlig, med særlig søkelys på at dersom avdelingsledere skal ha reell mulighet til å følge opp sine ansatte og samtidig delta i utviklingen av organisasjonen, så kan ikke den enkelte leder ha ansvar for et altfor stort antall ansatte.

Samlet vil dette gi et kvalitativt bedre tilbud til våre innbyggere og en mer stabil hverdag for de ansatte. Samtidig vil det kunne medføre reduserte kostnader ved innleie og bruk av overtid. For kommunestyret er det helt grunnleggende at egen arbeidskraft skal prioriteres, foran å leie inn fra vikarbyrå.

Legetjenesten representerer en trygghet for å få medisinsk hjelp når vi trenger det. Fastlegeordningen må opprettholdes og dagens struktur på tjenesten videreføres slik vi kjenner den. Kommunestyret vil strekke seg langt for å beholde og rekruttere fastleger, slik at tjenesten stabiliseres og pasientene føler seg ivaretatt. Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere ulike tiltak for å sikre en langsiktig, stabil, god og robust legetjeneste i kommunen.

Omsorg og utvikling for de som særskilt trenger det

Fauske kommune har et mål om at vi skal være en kommune der alle kjenner seg verdsatt. Innbyggere med fysiske, psykiske eller kognitive funksjonsnedsettelse, skal kunne leve gode liv ut fra sine forutsetninger og behov. Når en innbygger trenger hjelp, skal man bli møtt av ansatte med rett kompetanse. Dette skaper trygghet både for brukeren og for ansatte i tjenesten og bidrar til at alle kan leve gode liv. De som står utenfor arbeidslivet eller har behov for opplæring skal, i samarbeid med NAV, få den bistanden de har behov for, slik at de kan få seg jobb og oppleve mestring av eget liv.

Fauske kommune har et stort ansvar for personer med rus- og/eller psykiske problemer, et ansvar som følger av blant annet helse- og omsorgstjenesteloven. Tjenestene må samarbeide godt fordi mennesker med komplekse problemer trenger et koordinert og sammenhengende tilbud. For å hindre svikt i kvalitet og tjenester til brukere som har behov for bistand fra rus- og

psykisk helsetjeneste, skal denne dimensjoneres i henhold til nasjonale føringer og veiledninger.

Det må settes søkelys på det forebyggende arbeidet for å motvirke sosiale forskjeller og se til at vi har gode lavterskeltilbud til rusforebygging og ettervern. Også for denne gruppen er det behov for tilrettelagte boliger og dette må ses i sammenheng med å benytte virkemidler som er tilgjengelig i husbanken.

BPA ordningen skal tilpasses den enkeltes behov og kan være våre offentlig og privat. Fauske kommune skal være en inkluderende kommune og skal tilpasse seg FN konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Kultur, idrett og fritidstilbud skal gjøre Fauske attraktiv

Kulturen beskrives ofte som limet i samfunnet og Fauske har mye å være stolt av når det gjelder kultur og fritidsaktiviteter.

Vi har velpreparerte skiløyper, alpinanlegg, idrettshaller, fotballhall, kunstgressbaner og gymsaler. Dette gir våre innbyggere gode muligheter til å drive med idrett og gjennom dette ta vare på egen helse.

Kulturskolen må imidlertid gis bedre rammebetingelser, slik at det å drive med sang, musikk, kunst og teater blir tilgjengelig for alle som interesserer seg for dette. Vi vil se på om det kan være mulig å flytte dette tilbudet inn i skolene, for å øke tilgjengelighet og rekruttering. Det at denne viktige delen av kulturen ikke har en arena å vise seg frem på er et savn. Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere en slik løsning og at reduksjon i foreldrebetalingen utredes.

Tilgangen til, og bruken av kommunale anlegg skal være gratis for barn og unge, og naturen skal være tilgjengelig og skal kunne benyttes uten at man må betale for det. Dette må ses i sammenheng med evaluering av parkeringsordningen. Kommunestyret ber kommunedirektøren se til at vintervedlikehold av vei til Klungset-stua sees i sammenheng med mulig fremtidige reduserte kostnader knyttet til SKS hallen. Vintervedlikehold utføres innenfor rammen av kr. 150 000,-.

Alle ungdommer må føle seg ivaretatt og ha gode møteplasser, også de som ikke deltar på aktiviteter lag og foreninger tilbyr. Ungdomsklubben har fått fine lokaler i sentrum og vi ønsker at alle ungdomskubbene i kommunen skal være en tilgjengelig og trygg møteplass. Bassengene er populære anlegg, som må være tilgjengelig flere dager i uken, også på sommeren og på skolefrie dager.

Kultur er sosialt, det skaper glede og det er vesentlig for at folk skal trives og ha noe å holde på med.

Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak som omhandler muligheter for åpen ungdomsklubb og åpent basseng i sommerferien.

Kommunestyret viser til sitt vedtak i sak 077/21 hvor tap av treningslokale til pistolklubben skal kompenseres med inntil kr. 800 000,- Kommunestyret ber kommunedirektøren gå i dialog med klubben, slik at prosjektet i Ågifjell ikke stopper opp. Det avsettes inntil kr. 300 000,- i 2024 til dette og resterende beløp utbetales i 2025.

Frivillighet

Frivilligheten i Fauske er uvurderlig og gjør en stor forskjell for mange, spesielt for barn, unge, ensomme og eldre. Kommunestyret er stolte over den jobben som legges ned av frivillige og det

er viktig at denne dugnadsånden settes pris på. Arbeidet som frivillige lag, foreninger og organisasjoner gjør i vår kommune kan gjenspeiles i ca 265 årsverk og er verdsatt til mellom 160 – 170 millioner kroner pr år. Menneskene bak innehar variert og høy kompetanse og sparer samfunnet for store beløp hvert eneste år. Vi vil derfor bygge opp under frivilligheten og etablere et tettere samarbeid, blant annet gjennom å øke engasjementet i frivillisentralen.

Kommunestyret ber kommunedirektøren fremlegge en sak hvor muligheten for å styrke frivillisentralen ved hjelp av eksterne midler utredes.

De ansatte er velferden – Fauske kommune som arbeidsgiver

Fauske kommune skal være en god arbeidsgiver der hver enkelt ansatt føler seg trygg og verdsatt på jobb. De som jobber i vår kommune og som leverer velferdstjenester til kommunens innbyggere, tidlig og sent, er grunnmuren i vårt lokalsamfunn.

Vi vil sørge for at ansatte skal være delaktige og få en reell mulighet til å bruke sin medbestemmelsesrett på sin arbeidsplass og i sitt arbeidsliv.

Å rekruttere personell til ulike områder er både en nasjonal og lokal utfordring, særlig innenfor helse- og omsorgssektoren. Vi må derfor legge til rette for at Fauske kommune skal være et arbeidssted man søker seg til, trives og der man ønsker å bli værende. For å forbedre vilkårene for det viktige personalet, skal vi samarbeide med fagbevegelsen og hele organisasjonen for å kartlegge hvilke behov og utfordringer ansatte opplever.

Kommunestyret ber kommunedirektøren fortsette arbeidet med en funksjonell og kvalitetsmessig organisering av kommunen, med et fremtidsrettet og riktig ledernivå. I tillegg er det viktig at vi har et velfungerende avvikshåndteringssystem, som skal avdekke avvik i tjenestene med mål om kvalitetsforbedring.

Økt grunnbemanning innenfor skole og eldreomsorg - heltidskultur

Fauske kommune brukte ca 60 millioner kroner på vikarutgifter både i 2021 og 2022. Denne utgiften har over år vært altfor høyt. Det vi ser på flere områder er at antallet faste stillinger går ned, samtidig som vikarutgiftene går opp. Forenklet kan man si at man flytter utgiften på en tjeneste fra ordinære lønnskostnader over på vikarbudsjettet. Dersom disse viktige tjenestene i stor grad driftes ved hjelp av vikarer vet vi at det påvirker kvaliteten, i tillegg til at risikoen for avvik og svikt øker. Dette kan ikke vedvare og det må tas grep.

Kommunestyret har som mål å øke grunnbemanningen i skole, barnehage og helse- og omsorg, herunder hjemmebaserte tjenester, heldøgns omsorg, rus og psykiatritjenesten og miljø- og habiliteringstjenesten. Hvis grunnbemanningen øker, kan samtidig terskelen for å hente inn vikar heves.

Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede økt grunnbemanning innenfor helse- og omsorgstjenesten, på samme måte som vi nå ser innenfor skole og barnehage. Det vil si at det gjøres interne omfordelinger ved at det flyttes midler fra vikar-innleie til faste stillinger.

Arbeidet med heltidskultur fortsetter, og alle som ønsker det skal tilbys hel stilling. Bare unntaksvis og etter avtale med tillitsvalgte, skal deltidsstillinger kunne lyses ut.

Klima og miljø – rammen rundt all politikk

Klima og miljø er rammen rundt all politikk. Vi ønsker en rettferdig klimapolitikk, som kutter utslipp og samtidig tilrettelegger for nye arbeidsplasser. Vi vil både bidra til å bremse klimaendringene og ha gode planer for klimatilpassing. Begge deler krever økt kompetanse og innsats, også i vår kommune.

Klima- og miljøkrisen er vår tids største utfordring. Menneskelig aktivitet varmer opp kloden og overforbruket fortrenger planter, dyr og menneskers leveområder.

FNs 17 bærekrafts-mål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, hvor vi skal se miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. Dette innebærer at vi må følge opp bærekrafts-målene lokalt og legge disse til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

For å få ned utslipp må det tilrettelegges for en kollektivtransport som gagnar innbyggerne. Kollektivtransporten må korrespondere med fly, tog og båt og gi flyt i trafikken uten timevis med venting for vår befolkning. Kommunestyret vil følge opp og være en pådriver for at det etableres busstopp ved hovedinngangen til Nordlandssykehuset. Kommunestyret vil også arbeide aktivt for at antallet avganger for tog og buss økes i forhold til i dag.

Næringsutvikling – forutsigbare og gode rammevilkår – nye arbeidsplasser

Næringsutvikling er en viktig oppgave for kommunestyret. Vi må skape for å ha noe å dele og finansieringen av fremtidens velferd betinger en positiv utvikling av alle næringer. Gode arenaer for samarbeid mellom næringsliv, organisasjoner og kommunen vil gi effekter som kan skape nye og utvikle eksisterende arbeidsplasser.

Den demografiske utviklingen og bosettingsmønsteret stiller også nye krav til næringsutvikling og arbeidskraft. Utviklingen av et fremtidsrettet og miljøvennlig næringsliv, også i vår kommune, er derfor avgjørende for å kunne opprettholde det sterke velferdssamfunnet vårt.

For å stimulere til vekst og innovasjon må vi sørge for at bedrifter og grundere møter hensiktsmessige krav og velvillighet i kommunen. Fauske skal oppfattes som en JA-kommune. Vi vil ta initiativ til at det etableres en kunnskapspark/grunder-felleskap, hvor bedrifter, grundere og organisasjoner kan skape et felleskap og være en av drivkreftene for videre utvikling.

Kommunestyret vil være en pådriver mot staten for å sikre forutsigbare og gode rammevilkår for næringslivet. Vi vil gjennom politisk arbeid påse at Fauske kommune er en god tilrettelegger for nye nærings- og industrietableringer.

Kommunestyret vil i perioden fortsette å jobbe aktivt for at kraftforedlende industri skal etablere seg i vår kommune. Behovet for, og etterspørselen etter mineraler er økende, både nasjonalt og globalt. Ny gruvedrift på kobber og sinkforekomster og andre konkrete planer for ny industrietablering er eksempler på en ønsket utvikling i vår kommune. For at vi skal komme i mål med dette har vi behov for mer fornybar kraft. Vindturbinparker er ikke en del av denne løsningen. Nettkapasiteten i regionalnettet må styrkes og dette må følges opp. Det er et viktig prinsipp at kraft som skapes i nord, skal brukes til utvikling og etablering av nye arbeidsplasser i våre områder. Tilgjengelig kapasitet i kraftnettet må prioriteres til næringer med størst samfunnsmessig betydning og som ikke innbefatter utvinning av kryptovaluta. Kommunestyret vil jobbe aktivt for at aktører som ønsker å etablere seg og skape et betydelig antall nye arbeidsplasser, skal få tilgang på den kraften de trenger. Vi mener kraften vi produserer lokalt, skal bidra til lokal verdiskapning.

Sjunkhatten folkehøgskole blir landets første barrierefrie og reelt universalt utformede folkehøgskole. I et samfunn der utenforskap blant unge er en stadig økende utfordring, vil dette tilbudet være et av svarene på det regionale og nasjonale myndigheter etterspør.

Kommunestyret vil fortsette arbeidet med forprosjektet og søke skolen realisert ved hjelp av statlig finansiering.

Fauske – handelssentrum i Indre Salten – utvikling av Fauske sentrum og Krokdalsmyra

Fauske er handelssentrum for 22 000 mennesker i Indre Salten. Dette er en posisjon vi skal forsvare og videreutvikle.

Det skal være enkelt og trivelig å komme til Fauske, enten det er for å gjøre innkjøp, gå ut å spise, delta på opplevelser eller andre ting. Handelsnæringen i Fauske med små og mellomstore bedrifter er viktig og vi skal i samarbeid med dem utvikle, forskjønne og gjøre det trivelig i «gata vår» og andre steder hvor dette er naturlig. I dette ligger det at vi skal vedlikeholde og beplante sentrum på sommeren, skape rom som barn kan utfolde seg i og legge til rette for at besøkende og ansatte kan få parkert på en skikkelig måte.

Kommunestyret mener tiden er moden for at parkeringsordningen evalueres og diskuteres, slik at vi kan få en endring som gjør det lettere for alle. Dette skal gjøres i nært samarbeid med butikkeiere, handelsstanden og gårdeiere. Tidligere vedtak om avgiftsparkering ved Fauske idrettshall reverseres og innføres ikke. Gratis parkering i sentrum på lørdager videreføres.

Kommunestyret er også opptatt av at det må utarbeides en overordnet plan for hvordan arealene på og rundt Krokdalsmyra skal disponeres i fremtiden. I dette arbeidet vil det være sentralt å avklare hvor ny trase for E6 og RV80 skal gå. Når vi vet hvordan infrastrukturen skal være, er det lettere å planlegge videre utvikling i dette området. Likeså er det viktig at den posisjonen Fauske har som et naturlig knutepunkt, ivaretas gjennom utvikling av godsterminalen, tilrettelegging for nye etableringer og gjennom å sørge for at det er attraktivt for langtransport og yrkessjåfører å gjøre Fauske til et naturlig utgangspunkt og stoppested. Fauske skal utvikles som et grønt knutepunkt, tilrettelagt fremtidens utslippsfrie transportløsninger.

Reiseliv – opplev kommunen vår som en destinasjon

«Opplev Sulis» var et prosjekt som så på muligheten for utvikling av reiselivet i Sulitjelma og hvordan vi kunne utnytte potensialet stedet har, både som en destinasjon og en historisk opplevelse. Det er mange bedrifter og andre som har deltatt og resultatet har virkelig satt Jakobsbakken, Daja og Sulitjelmafjellene på kartet, som et yndet utfartssted for langrenn, alpint, jakt og fiske. Området har unike turområder, med inngang til flere nasjonalparker og UNESCOs verdensarvområde, Laponia. Det finnes også et løypenett for snøscooter fra Skihytta og over til Sverige. Potensialet her er mye større, og kommunestyret vil støtte de som ser muligheter og vil satse. Det å vise frem Sulitjelma er spesielt viktig i 2024, hvor spillefilmen «Sulis 1907» og målgangen i en av etappene i «Artic race of Norway» legger grunnlag for det.

Fauske kommune skal gjennom Fauna KF arbeide målrettet med reiselivsutvikling i samarbeid med kommunene i Salten. Det pågående mastergrad for reiselivet i Salten vil danne et godt grunnlag for å fremme Fauske og Salten som en viktig reiselivsdestinasjon.

Reiselivssatsingen skal utvikles i hele kommunen. Det må jobbes godt inn mot nasjonalparkstyret for å videreutvikle innfallsportene til nasjonalparkene. Sjunghatten nasjonalpark, videreutvikles som en inkluderende reiselivsdestinasjon, og barn og unges nasjonalpark.

Beredskap og trygge lokalsamfunn

Et trygt lokalsamfunn med nærhet til beredskap er viktig for å trygge innbyggerne og berge liv. Responstiden må være kort og det må være god kvalitet på tjenestene som leveres. Brøyting på vinterstid skal sikre god fremkommelighet og vi vil at frivillige organisasjoner som det er naturlig å samarbeide med i forhold til kommunens beredskapsplaner, skal inngå i disse. Kommunestyret skal sørge for at vi har en god beredskap i hele kommunen.

Sommervedlikehold på kommunale veier skal videreføres på 2022-nivå og kommunestyret ber kommunedirektøren oppdatere og utarbeide en kommunal veiplan som skal danne grunnlag for fremtidig vedlikehold på det kommunale veinettet.

Kommunestyret ber kommunedirektøren gå i dialog med statsforvalteren for å kunne bygge ut Sjøheia boligområde i kommunal regi. Dette forutsetter godkjenning av låneopptak.

Avslutning

Fauske kommunestyre ønsker en kommune med gode tjenester, trygghet for alle innbyggere og sunn, bærekraftig økonomi. Vi vil også legge til rette for nye etableringer innenfor industri- og næringsutvikling, for å øke verdiskapningen og skape nye arbeidsplasser. Gjennom dette har vi som mål å øke tilflytningen for å bli enda flere innbyggere, og være en kommune i vekst og utvikling. Vi vil forme fremtidens Fauske i dialog med våre innbyggere og har stor tro på Fauske kommune som et godt sted å både bo og jobbe i årene som kommer.

Endringer i driftsbudsjettet:

Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsbudsjettet:

Reduserte inntekter/økte kostnader

Fritak eiendomsskatt	650 000
Gratis parkering lørdag	350 000
Parkeringsavgift idrettshall utgår	024 000
Reduksjon SFO	500 000
Gatelys natt	080 000
Skifte defekte gatelys	096 000
Sommervedlikehold veier	200 000
Tilskudd pistolskyebane	300 000
Tilskudd Fauske IL	150 000
Totalt	2 350 000

Økte inntekter/reduerte kostnader:

Salg av konsesjonskraft	350 000
Havbruksfond	2 000 000
Totalt	2 350 000

Vedlegg:

17.11.2023	Årsbudsjett 2024 - Økonomi- og handlingsplan 2024-2027	1599726
17.11.2023	Vedlegg 1 - Betalingsregulativ	1599725
17.11.2023	Vedlegg 1B - Budsjettnotat kommunale gebyrer	1598883
17.11.2023	Vedlegg 2 - Nye innarbeidede tiltak	1598881
23.11.2023	Iris Salten IKS - Endringer husholdningsavfall fra representantskapsmøte 17-11-23	1600306

Saksopplysninger:

Nytt av året er at økonomi- og handlingsplanen lanseres i verktøyet for helhetlig virksomhetsstyring; *Framsikt*. Den digitale versjonen i *Framsikt* kan leses her: [Økonomi- og handlingsplan 2024-2027](#)

Kommunedirektøren anbefaler bruk av den digitale løsningen i Framsikt da dette gir flere nyttige funksjoner, blant annet er det dynamiske tabeller og integrerte tiltakskort. Les mer om funksjonene i Framsikt i kapitlet «Den røde tråden - Slik leses økonomi- og handlingsplanen» som gir brukerveiledning.

Rett utskrift bekreftes

Berit Vestvann Johnsen
formannskapssekretær